

Az együttműködés 50 éve

Az Európai Unió történelmi gyökerei a második világháborúig nyúlnak vissza. Az európaiak eltökélt szándéka, hogy véget vessenek a szomszédos európai országok közötti ismétlődő, véres háborúknak, amelyek közül a legrettenetesebb a második világháború volt. Európa azonban nem sokkal a háborút követően kettészakadt, és megkezdődött a negyven évig tartó hidegháború. A nyugat-európai nemzetek 1949-ben létrehozták az Európa Tanácsot, ami az első lépést jelentette az együttműködés irányában.

Robert Schuman francia külügyminiszter az együttműködés elmélyítésére irányuló tervet terjesztett elő 1950. május 9-én. A Schuman-terv alapján egy évvel később hat ország szerződést írt alá arról, hogy nehéziparukat – azaz a szén- és acélipart – közös irányítás alá helyezik. Ez a hat ország: Belgium, Franciaország, Hollandia, Luxemburg, Németország és Olaszország.

1957. március 25-én a hat ország a szén- és acélközösséget létrehozó szerződés sikerén felbuzdulva együttműködését egyéb gazdasági ágazatokra is kiterjesztette. Aláírták a Római Szerződést, és ezzel létrehozták az Európai Gazdasági Közösséget (EGK), más néven a Közös Piacot. Az elgondolás lényege, hogy a személyek, az áruk és a szolgáltatások szabadon mozoghassanak a határokon keresztül.

Öt év múlva az EU bevezette a közös mezőgazdasági politikát, amely az EU-tagországok közös ellenőrzése alá helyezte az élelmiszer-termelést, majd 1968. július 1-jétől a hatok felszámolták az

egymás országaiból behozott áru után fizetendő vámot, s ezzel elsőként lehetővé tették a határokon átnyúló szabad kereskedelmet.

Ezzel párhuzamosan azonos vámtételeket alkalmaztak a harmadik országokból behozott árukra is. Ezzel megszületett a világ legnagyobb kereskedelmi csoportja. Rohamosan bővült a kereskedelem mind a hatok, mind pedig az EU és a világ többi része között.

Az EU már 1970-ben tervezte a közös valuta bevezetését. Az EU-tagok a monetáris stabilitás megőrzése érdekében úgy döntöttek, hogy egymás valutái viszonylatában az árfolyam-ingadozást szűk korlátok közé szorítják. Ez az 1972-ben megállapított árfolyam-mechanizmus jelentette az első lépést az euró bevezetése felé, ami harminc évvel később valósul meg.

1974. decemberében az EU vezetői a szolidaritás kifejezésére létrehozták az Európai Regionális Fejlesztési Alapot. Az alap célja az utak és távközlési hálózatok javítására, beruházások ösztönzésére és munkahelyteremtésre fordítandó források átcsoportosítása a gazdagabb térségekből a szegényebb térségekbe. Később az ilyen fajta tevékenységből származott az EU teljes kiadásainak egyharmada. Az 1970-es években a környezetszennyezés elleni küzdelem is megélné. Az EU „a szennyező fizet” elvét első alkalommal bevezetve jogszabályokat fogadott el a környezet védelmére.

1973. január 1-jén Dánia, Írország és Nagy-Britannia csatlakozott az Európai Unióhoz, és ezzel kilencre nőtt a tagállamok száma. Növekedett az Európai Parlament uniós ügyekben gyakorolt befolyása, és 1979-ben Európa polgárai első ízben választhatták meg közvetlenül európai parlamenti képviselőiket.

1981-ben Görögország csatlakozásával az EU-tagok száma tízre nőtt. Görögország azóta jogosult a tagságra, mióta 1974-ben megbuktatták a katonai rezsimeket, és helyreállították a demokráciát. Ezt 1986-ban Spanyolország és Portugália belépése követte, amellyel az EU tagjainak száma tizenkettőre emelkedett.

Annak ellenére, hogy 1968-ban megszűntek a vámkezelési illetékek, még mindig nem volt akadálytalan az EU belső határain átnyúló kereskedelem. A legfőbb korlátokat a nemzeti szabályozásokban rejlő különbségek jelentették. Az 1986-os Egységes Európai Okmány bevezetésével hatéves, széles körű program indult az akadályok felszámolására. Az Okmány egyben nagyobb beleszólást biztosított az Európai Parlamentnek, valamint bővítette az EU hatáskörét a környezetvédelem területén.

Az EU azért, hogy az innováció területén is megőrizhesse helyét az élbolyban, 1984-ben elfogadta az Esprit programot, az első olyan számos kutatási és fejlesztési program sorában, amelyekre azóta támogatást nyújtott. Az EU elindította az Erasmus-programot azoknak az egyetemi hallgatóknak a támogatására, akik legfeljebb egy évig egy másik európai országban

EGYÜTT
1957 ÓTA

kívánnak tanulmányokat folytatni. Azóta több, mint 2 millió fiatal élt az Erasmus és az ahhoz hasonló programok nyújtotta lehetőségekkel.

A nyolcvanas évek vége, a kilencvenes évek eleje mozgalmas volt Európában. Lengyelországban és Magyarországon indultak el azok a folya-

matok, amelyek a kommunizmus összeomlásához vezettek Közép- és Kelet-Európában. A korszakos esemény jelképe a berlini fal ledöntése volt 1989-ben. A kelet-német kormány a kelet-német állampolgárok tömeges nyugatra vándorlása láttán kitérte a kapukat. Németország

több, mint negyven év elteltével újra egyesült, és 1990 októberében a keleti rész is csatlakozott az EU-hoz. A balkáni térségben 1991-ben Jugoszlávia a szétesés küszöbén állt. Harcok kezdődtek először Horvátországban, majd Bosznia-Hercegovinában, ahol szerbek, horvátok és muzulmánok vívtak véres polgárháborút egymással.

Maastrichtban aláírták az Európai Unióról szóló szerződést 1992. február 7-én, amely kiemelkedő mérföldkövet jelent az EU történetében. Hiszen amellett, hogy egyértelmű szabályokat tartalmaz a leendő egységes valutára vonatkozóan, lefekteti a közös kül- és biztonságpolitika alapelveit, és szabályozza a bel- és igazságügy területén a szorosabb együttműködés kereteit. A Szerződés értelmében az „Európai Közösség” elnevezés helyébe hivatalosan „Európai Unió” lépett.

Ausztria, Finnország és Svédország is csatlakozott az EU-hoz 1995-ben. A 15 tagország területe Nyugat-Európa csaknem egész területét magában foglalta. Szintén 1995-ben hét országban hatályba lépett a Schengeni Megállapodás: Belgiumban, Franciaországban, Hollandiában, Luxemburgban, Németországban, Portugáliában és Spanyolországban. Ezen országok között bármilyen állampolgárságú utazó útlevél-ellenőrzés nélkül lépheti át a határt. Azóta már más országok is csatlakoztak a schengeni útlevélmentes övezethez.

1997 júniusában írták alá az Amszterdami Szerződést, amely a Maastrichti Szerződés eredményeire építve tervek fogalmazott meg az EU-intézmények reformjára, arra, hogy Európa miként tudna az eddiginél erőteljesebben hangot adni véleményének a világban, valamint arra, hogy a korábbiakhoz képest több forrást fordítsanak foglalkoztatásra és állampolgári jogokra.

1999. január 1-jétől tizenegy országban (majd 2001-ben Görögországban is) bevezették az eurót, egyelőre csak számlapénzként, kereskedelmi és pénzügyi ügyletek lebonyolításánál. Az euró-kézpénz 2002-től került forgalomba. Az euró-zónába tartozó országok: Ausztria, Belgium, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Németország, Olaszország, Portugália és Spanyolország. Dánia, Svédország és az Egyesült Királyság egyelőre nem vett részt a valutaunióban.

2004. május 1-jétől nyolc közép- és kelet-európai ország – Csehország, Észtország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Szlovákia és Szlovénia – csatlakozott az EU-hoz, s ezzel véget ér Európának a nagyhatalmak jaltai, hatvan évvel korábbi megállapodása nyomán előállt megosztottsága. Szintén 2004-ben a 25 EU-tagország aláírta az európai alkotmány létrehozásáról szóló szerződést. Az Alkotmány-szerződés célja a huszonöt, később még több tagországot számláló EU-n belül a demokratikus döntéshozatal és irányítás egyszerűsítése, illetve korszerűsítése.

Végül idén januárban két további kelet-európai ország – Bulgária és Románia – csatlakozott az Unióhoz. Ezzel a tagállamok száma 27-re nőtt: Ausztria, Belgium, Bulgária, Ciprus, Cseh Köztársaság, Dánia, Egyesült Királyság, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Németország, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Szlovákia és Szlovénia.

Az Európai Unió a bizonyíték arra, hogy az országok képesek kompromisszumokra, képesek az együttműködésre, képesek békében élni egymás mellett. 50 évvel a Római Szerződés aláírása után – amely létrehozta az Európai Gazdasági Közösséget, – megszületett a berlini Nyilatkozat. A nyilatkozat állít emléket annak a folyamatnak, amely 1957-ben kezdődött, s amely még nem érte el végső állomását. *(kapcsolódó írásunkat lásd a lap 6. oldalán – a szerk.)*

Kondert Annamária

Konferencia az EU 50. évfordulóján

A római szerződés aláírásának 50. évfordulója alkalmából tartott budapesti konferencián Súlyom László köztársasági elnök azt hangsúlyozta, hogy az etnikai kisebbségek azonosságának megőrzése az EU számára is fontos kell, hogy legyen, hiszen Európa a sokféleség egységét jeleníti meg, Szili Katalin házelnök pedig az új lendületet, a nyitottságot és a kohéziót nevezte az EU hívószavainak. Súlyom László emlékeztetett arra: most, hogy Szlovákia és Románia is az EU tagja, a szomszéd országokban élő mintegy két és félmillió magyar túlnyomó többsége velünk együtt ugyanannak a jogi és értékközösségnek a részese. Magyarország bátorító jelnek tekintette, hogy az etnikai kisebbségek védelme az EU-csatlakozás egyik előfeltétele volt – tette hozzá az államfő. Szili Katalin házelnök arról beszélt, mennyire fontos az embereknek Magyarországon, hogy lelükben is érezzék: európai polgárokká váltak. A nyitottság kapcsán arra hívta fel a figyelmet, hogy az unió nem csukhatja be kapuit a földrajzilag Európához tartozó országok, elsősorban a nyugat-balkáni térség országai előtt, mert számukra az uniós perspektíva jelenti az európaizálódást és a demokratizálódást. Göncz Kinga külügyminiszter azt mondta: „nagyon fontosnak tartom, hogy a múlt héten aláírt Berlini Nyilatkozatban benne van: Európa egyesítését többek között a kelet-közép-európai országok szabadságszeretete tette lehetővé”.

Forrás: MTI

Aggódnak az oroszbarát magyar energiapolitika miatt az EU-ban

Az Európai Unióban aggódnak a földgázellátásban képviselt oroszbarát magyar álláspont miatt – írta a Die Presse. A konzervatív osztrák napilap szerint ez az álláspont az EU-ban „némi csodálkozást, hogy ne mondjuk, csalódást keltett”. „Európa négy legfontosabb energiaprojektjének egyike, a Nabucco gázvezeték, amely 2012-től a Kaszpi-tengeri térségből Törökországon, Bulgárián, Románián és Magyarországon át Ausztriáig és Nyugat-Európáig szállítana földgázt, meghiúsulhat a budapesti „nyet” miatt. Különösen Gyurcsány Ferenc magyar miniszterelnöknek az a kijelentése keltett csalódást, melyben a Nabuccót „álomnak”, viszont a Gazprom orosz állami konszern ellenprojektjét, a Kék Áramlatot „realitásnak” nevezte – folytatódik a cikk. Az EU ezzel szemben szeretne az orosz gázellátástól függetlenebbé válni, és előnyben részesíti az OMV (osztrák gáz- és olajipari vállalat) által tervezett Nabucco-vezetékét, amely Iránból, a Kaszpi-tenger melletti régióból, sőt az arab térségből szállítana földgázt Európába – folytatódik a cikk. Hannes Swoboda osztrák szociáldemokrata európai parlamenti képviselő (az EP szocialista frakciójának alelnöke) kedden felszólította az Európai Bizottságot és az osztrák kormányt is, hogy növelje

a nyomást Magyarországra. „A Gazprom és Putyin orosz elnök nem is kívánhatná az európai energiaellátás jobb megzavarását, mint a tervezett gázvezetékéről való magyar lemondást” – idézte a lap Swobodát. Az osztrák lap hozzáteszi: Magyarország mindazonáltal hivatalosan még a Nabucco-projekt mögött áll, amint azt a budapesti osztrák nagykövetség megkeresésére két héttel ezelőtt válaszolták. A Mol magyar olajvállalat, amely a Nabucco-konzorcium együtödőnek tulajdonosa, nemrég cáfolta azokat a spekulációkat, hogy Magyarország már döntött volna a Kék Áramlat mellett. Az OMV ennél fogva nem látja veszélyben a tervet – írta a Die Presse.

Forrás: MTI

Feltételes bizottsági igen a magyar alokációs tervre

A Bizottság egyelőre feltételesen elfogadta a magyar alokációs tervet, azon ugyanis még módosításokat kell végrehajtani, így csökkenteni kell a kiosztandó kibocsátási egységek összmenyiségét. Az Európai Bizottság hétfőn lezárta a Magyarország által a széndioxid-kibocsátási egységek kiosztásáról benyújtott, az európai kibocsátáskereskedelmi rendszer 2008-tól 2012-ig terjedő kereskedelmi időszakára vonatkozó nemzeti terv értékelését. A testület egyelőre feltételesen fogadta el a magyar tervet, azon ugyanis még módosításokat kell végrehajtani, így csökkenteni kell a kiosztandó kibocsátási egységek összmenyiségét. A Bizottság évi 26,9 millió tonnának megfelelő kibocsátási egység kiosztását hagyta jóvá, ami 12,4 százalékkal kevesebb, mint a magyar javaslatban szereplő érték. A magyar terv további mintegy 1,4 millió tonna kibocsátással számol azokban az ágazatokban, amelyek 2005-ben még nem számoltak be széndioxid-kibocsátásukról. A tagállamok által javasolt terveket a Bizottság a kibocsátáskereskedelmi irányelvbe előírt tizenkét követelmény alapján értékeli, és vagy részben, vagy teljes egészében fogadja el őket. Brüsszel ennek alapján azt az elvárást fogalmazta meg, hogy Magyarország a tervben javasolt összkvótát évi 3,8 millió tonna CO₂-egyenértékkel, évi 26,9 millió tonnára csökkentse. Az értékelés a megkülönböztetés-mentesség, az uniós versenyjogi szabályoknak és az állami támogatásokra irányadó előírásoknak való megfelelés, valamint technikai kérdések vizsgálatát is magában foglalja. A Bizottság ebben a tekintetben is módosítást kér: Magyarországnak több, a kiosztás utólagos kiigazítására vonatkozó rendelkezést ki kell vennie a tervből. Ha továbbá a tervben megmaradna a 2012 utáni időszakra tett állami garanciavállalás, akkor a Bizottságnak a kérdést az állami támogatásokra alkalmazandó uniós szabályozás tükrében is meg kell vizsgálnia. Valószínűsíthető, hogy a garanciavállalással megvalósuló állami támogatás ellentétesnek fog bizonyulni a közösségi szerződéssel. Ezen túlmenően a kiosztásra vonatkozó garanciavállalást a Bizottság el fogja utasíta-

Átláthatóbb uniós költségvetést szeretne az EP

Az Európai Parlament történelmi lehetőség előtt áll azzal, hogy a költségvetési reform során nemcsak a kiadások, hanem végre a saját források kialakításánál is meghatározó szerepet tölt be – jelentette ki Fazakas Szabolcs (MSZP) EP-képviselő az Európai Parlament plenáris ülésén, Brüsszelben. A témára vonatkozó jelentés vitájában Surján László (Fidesz-MPSZ) ugyanott úgy vélte, a dokumentummal az EP megmutathatja, hogy erősebb, hatékonyabb és a polgárok számára átláthatóbb Európai Uniót szeretne.

7,8 milliárd euró az Európai Területi Együttműködésre

Az Európai Unió pénzügyi alapjaiból 7,8 milliárd eurót fordít 2007-2013 között az Európai Területi Együttműködésre (ETE) – mondta Bajnai Gordon fejlesztéspolitikai kormánybiztos, az ETE-programokat előkészítő budapesti konferencia szünetében tartott sajtótájékoztatón. Az Európai Bizottság, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, az INTERACT osztrák fejlesztési ügynökség közös szervezésében március 29-30. között Budapesten vitatták meg az érintett országokból érkezők az ETE-programmal kapcsolatos elképzeléseket, amelyek 2007-2013. között a határon átnyúló transznacionális, interregionális együttműködés formáját adják. A sajtótájékoztatón Bajnai Gordon elmondta: a programban Magyarország számára 2007-2013 között mintegy 100 milliárd forint forrás áll majd rendelkezésre kifejezetten a határ menti együttműködésre, amelyet az érintett szomszédos országok hasonló összeggel egészítenek ki.

ÚMVP: az első pályázatok várhatóan a hónap közepétől benyújthatók

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programhoz (ÚMVP) kapcsolódó pályázatokat a gazdálkodók várhatóan már e hónap közepétől benyújthatják – mondta Gráf József, földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter az MTI érdeklődésére. Az agrártárca első embere utalt arra: az operatív programot az unió illetékes bizottsága már elfogadta. Jelenleg a magyar és az uniós szakértők arról az ötvennyolc pályázati jogcímről egyeztetnek, amelyek révén forráshoz juthatnak majd a magyar gazdálkodók az EU kasszájából. Ezek a megbeszélések a miniszter szerint jól haladnak. Így még várhatóan áprilisban pályázhatnak a magyar gazdálkodók az állattartó telepek hígtrágya kezelésének korszerűsítését célzó beruházások támogatására.

Gyorsuló infláció az euróövezetben

Az euróövezetben márciusban átlagosan 0,7 százalékkal emelkedtek a fogyasztói árak, és 1,9 százalékkal voltak magasab-

ni akkor, amikor majd az irányelv értelmében a harmadik kiosztási tervet értékeli. Ha Magyarország végrehajtja a kért módosításokat, a terv automatikusan megkapja a Bizottság jóváhagyását.

Forrás: Bruxinfo

A kis cégek nagy jötevők

Az Európai Bizottság alelnöke szerint a kis- és közepes cégek a növekedés motorjai, és a munkahelyteremtés fő színterei az EU-ban. A kézműipar és a kisvállalkozások 4. európai konferenciájának megnyitóján Günter Verheugen egyúttal a kisvállalkozásokat terhelő bürokratikus költségek 2012-ig történő csökkentését jelentette be. A német gazdasági miniszter a résztvevők előtt elmondta, hogy míg a nagyvállalatok leépítenek vagy tevékenységeiket az unión kívülre helyezik, addig a kis- és középvállalkozások munkahelyeket teremtenek. Verheugen bürokráciaellenes programjában már korábban 13 területet határozott meg, amelyen jelentősen csökkenteni kell a vállalatok milliárdos adminisztrációs terheit. Az ipari biztos szerint a papírmunka, a különböző jelentések, statisztikák, beszámolók elkészítésének, illetve az egyéb bürokratikus előírásoknak az egyszerűsítése révén legalább 25 százalékkal, azaz egyes számítások szerint évente nagyjából 1,3 milliárd euróval csökkenteni lehetne a vállalatok adminisztrációs terheit, és ezzel növekedhetne versenyképességük. A biztos által megjelölt területek között van egyebek mellett a társasági jog, a munkaügy, az adózás, a statisztikai adatok készítése, a mezőgazdaság és a szállítás.

Forrás: MTI

Magyarország az egyik legszemetesebb uniós tagállam

Európai Unió összehasonlításban Magyarország jól áll a városi zöldterületek arányát tekintve, ám az új tagállamok egyik legszemetesebb országaként tartják számon, és a biogazdálkodás sem terjed kellően – állapítja meg a Bruxinfo Európai Elemző Iroda legfrissebb környezetvédelmi tanulmánya. Az MTI-hez eljuttatott felmérés a városi környezet, a hulladékkezelés és ökotermesztés témakörét ölelte fel, ezekben a témákban közölt összehasonlító adatokat. A brüsszeli Urban Audit adataira hivatkozó tanulmány szerint a magyar városokban a zöld területek aránya az európai átlagot meghaladó mértékű. Pécsen 77 négyzetméter park, erdő jut egy lakosra. Ennél már csak a prágaiaknál kedvezőbb a helyzet, ahol fejenként 83 négyzetméter zöldell a városban. A tanulmány szerint Budapest 43 négyzetméteres mutatója átlagosnak tekinthető, a legrosszabb a helyzet Barcelonában, ahol 2 négyzetméternyi zölddel kell az embereknek fejenként beérniük. A nemzetközileg elfogadott, a zöld szervezetek által a harmonikus városi élethez szükségesnek vallott mérték legalább 21 négyzetméter. A Bruxinfo tanulmánya az EU tagállamok hulladékhelyezete

kapcsán arról tájékoztat, hogy Magyarországon az emberek az EU-ban átlagosnál kevesebb hulladékot „termelnek”, ám az EU-15-ök között még ez is soknak számít. Romániát és Bulgáriát leszámítva a hulladékképződés uniós átlaga fejenként évi 501 kilogramm, amelynél a magyaroké 37 kilogrammal kevesebb. Ez sovány vigasz, hiszen Csehországban 300 tonna alatt tudják tartani ezt a statisztikát. Az Európai Unió célja is hasonló, mégpedig hogy 2020-ig összeurópai szinten ne haladja meg a hulladékmennyiség az évi fejenkénti 300 kilogrammot.

Forrás: Bruxinfo

Nem lesz Európai Technológiai Intézet?

Elutasította az Európai Bizottságnak az Európai Technológiai Intézet (EIT) létrehozására vonatkozó javaslatát az ENSZ független szakértői csoportja. Helyette az EIT Csoport modellt ajánlják, amely a már működő helyi és regionális kutatási, oktatási és innovációs létesítményekre alapozna. Az EIT megvalósíthatatlan a Bizottság javaslata szerint, hiszen nem fenntartható a javasolt pénzügyi alap. Az Egyesült Nemzetek Egyeteme (UNU) által az Európai Parlament kérésére elkészített jelentés szerint a decentralizált intézmény nem növelné jelentősen a kutatási teljesítményt, nem tudná összeilleszteni Európa vezető egyetemeinek képzési körülményeit, és nem lenne képes megfelelően megszervezni a technológiaátvitelt. A jelentés szerzői szerint nem minden európai államnak, régióknak és intézménynek adódnak gondja a tudás kereskedelmi előnyeinek kamatoztatásában. A jelentés alternatív megoldást ajánl, az EIT Csoport létrehozását, amely támogatná a létező helyi és regionális kutatási, oktatási és innovációs intézményeket, így az egyetemekhez fűződő erős intézményekrendszerek alakulnának, amelyek szorosan együttműködnek az iparágakkal. Mintegy húsz EIT alakulhatna így, mindegyik sajátos multidiszciplináris témával, hozzávetőleg 300 fős tudományos és műszaki személyzettel, doktoranduszokkal, akár évi 70 millió eurós költségvetéssel. Az ügyben az Európai Parlament május 8-ra tervez meghallgatást.

Forrás: EurActiv

Több kis összegű állami támogatást engedélyezne Brüsszel a mezőgazdaságban

Rendelettervezetet fogadott el a szerdán az Európai Bizottság, és eszerint a mezőgazdaságban nyújtott csekély összegű (úgynevezett „de minimis”) támogatások felső határa kedvezményezettenként és három évre 6000 euróra, tagállamonként megengedett teljes összege pedig a mezőgazdasági termelés értékének 0,6 százalékára emelkednék. A tervezet pontosabban meghatározza a de minimis támogatások alkalmazási területét. A rendelettervezet nagyobb mozgásteret hagy a tagállamoknak a támogatások odaítélésében.

bak, mint tavaly márciusban, közölték az EU statisztikai hivatalában, megerősítve a tizenkét havi inflációra március 30-án adott előzetes becslést. Februárban 1,8 százalékos, januárban is 1,8 százalékos, decemberben 1,9 százalékos, tavaly márciusban 2,2 százalékos volt a tizenkét havi infláció az euróövezetben. Az egész EU-ban a havi infláció átlagosan szintén 0,6 százalékos volt márciusban, és a tizenkét havi drágulás 2,2 százalékos, a februári 2,1 százalékos, a januári szintén 2,1 százalékos és a decemberi 2,2 százalékos ütem után.

Beszámoló az EU-nak a magyar konvergenciaprogramról

A konvergenciaprogram állásáról szóló jelentést a jövő héten megtárgyalja a kormány, és két hét múlva elküldi Brüsszelnek – mondta Gál J. Zoltán, a Miniszterelnöki Hivatal államtitkára a kormányközvetítő tájékoztatón. Emlékeztetett arra, hogy az Európai Unió félévenként vár beszámolót a magyar kormánytól a konvergenciaprogram helyzetéről. Ez a hat hónap ugyan április 10-én lejárt, ám a jelentés csak a már lezárt első negyedévi makrogazdasági adatok ismeretében készülhet el.

Hozzájárult az EP költségvetési bizottsága a magyarországi árvízsegélyhez

Hozzájárulását adta az Európai Parlament költségvetési bizottsága ahhoz, hogy a 2006 áprilisában áradásoktól sújtott Magyarország az Európai Unió szolidaritási pénzalapjából 15 millió euró támogatásban részesüljön – tájékoztatta az MTI brüsszeli irodáját az MSZP EP-delegációja. Surján László (Fidesz-MPSZ) sajtónyilatkozatában kiemelte: ahhoz, hogy a támogatásról az EP mielőbb döntsön, Magyarország esetében is elengedhetetlen a kormány határozottabb, aktív fellépése. A bizottsági vitában Fazakas Szabolcs (MSZP) emlékeztetett arra, hogy „tavaly ilyenkor hazánk rendkívüli természeti katasztrófa előtt állt, melyet csak hatalmas emberi és anyagi áldozattal sikerült megakadályozni”.

Idén kevesebbet kell befizetni az uniós kasszába

Az európai uniós költségvetési helyzet kedvező alakulása miatt az EU-tagországoknak idén a tervezettnél összesen 1,9 milliárd euróval kevesebbet kell folyósítaniuk az uniós kasszába, Magyarország 14 milliós csökkentést kapott – közölte az Európai Bizottság Brüsszelben. Az EU végrehajtó szerve a tavalyi évben megmaradt 950 millió euró újrafelhasználásával, illetve nem tervezett pluszbevételekkel indokolta a csökkentést. A tavalyi 107,4 milliárd eurós költségvetés csaknem teljes kihasználásával az EU ismét javulást mutatott a költségvetésében és tervezésében – hangoztatta a szakbiztos.

lésében, anélkül, hogy ezáltal a verseny torzulna, áll a bizottság közleményében. Egy 2004-ben elfogadott rendelet értelmében a mezőgazdaságban eddig sem minősültek versenyt torzító vagy azzal fenyegető támogatásnak a kedvezményezettenként és három évenként 3000 eurót meg nem haladó, illetve az egyes tagállamok esetében megállapított mezőgazdasági termelés értékének 0,3 százalékos felső határát el nem érő támogatások. A most elfogadott tervezet ezeket a határokat emelné meg. A végleges rendelet még idén megszülethet, ha a tervezetet a tagállamok jóváhagyják.

Forrás: MTI

Az EP szakbizottsága ellenzi a kukoricaintervenció eltörlését

Az EP mezőgazdasági bizottsága csütörtökön elutasította az Európai Bizottságnak a kukoricaintervenció eltörlésére irányuló jogszabálytervezetét. Az Európai Parlament szakbizottsága csütörtökön 24 igen szavazattal, 10 nem ellenében elfogadta a néppárti *Glattfelder Béla* jelentését, amely elutasítja a Bizottság azon elképzelését, hogy a 2007/2008-as gazdasági évtől kezdődően megszüntessék a kukoricaár-támogatást. A képviselők a javaslat visszavonására szólították fel a Bizottságot, mivel az szerintük a többi között megalapozatlan piaci becsléseken alapul, és nem veszi figyelembe az ágazat jövőbeni kilátásait. A Bizottság az intervenció eltörlését annak idején azal indokolta, hogy az intervenciósnál alacsonyabb piaci árak következtében folyamatosan nőni fognak az eladatlan intervenciók készletek. A jelentéstevő szerint azonban a kukorica ára az utóbbi időszakban jelentősen meghaladta az intervenciók árát. Az intervenciók készletek értékesítése folyamatos, ennek következtében idén február 3,7 millió tonnára csökkent az intervenciók raktárakban lévő kukorica mennyisége. Az Európai Bizottság ugyanerre az időszakra 9 millió tonnás készletet várt. Az előző évekből visszamaradt intervenciók készletek nélkül ugyanakkor az EU nehezen tudná kezelni a jelenlegi gabonahiányos piaci helyzetet – véli *Glattfelder Béla*. A bizottsági jogszabálytervezet elutasításának másik fő indoka, hogy az uniós jogi alapelvekbe ütközik. Brüsszel ugyanis a kukorica-intervenciót már idén, a 2007/08-as gazdasági évtől eltörlőné, miközben az ideai vetés-szerkezet már tavaly ősszel kialakult, a gazdák pedig már beszerezték a vetőmagot és a növényvédő szereket. „A plenáris szavazás még hátravan, de Magyarország fontos csatát és, főleg, értékes időt nyert a tavaly óta zajló kukorica-vitában” – nyilatkozta a szakbizottsági ülés után *Glattfelder Béla*. Az EP plénuma a tervek szerint május végén voksol a jelentésről.

Forrás: Bruxinfo

Kőolajvezeték a Fekete-tengertől nyugat-Európaig

Öt európai országgal írt alá szerződést az Európai Bizottság arról, hogy 2012-ig kiépítik a

Fekete-tengertől induló és Nyugat-Európába tartó kőolajvezetékét. A várható költségeket 2,6 milliárd euróra becsülik. A romániai Constanta kikötő és a trieszti olasz kőolajközpont összekötéséről szóló egyezményt Zágrábban látta el kézjeggyel Olaszország, Horvátország, Románia, Szerbia és Szlovénia illetékes minisztere és Andris Piebalgs energiaügyi EU-biztos. Az 1300 kilométer hosszú vezeték közvetlenül köti össze a Fekete-tengert a szárazföldi uniós hálózattalrendszerrel. Évente 100 millió tonnányi kőolajat jut majd el így a kaspi-tengeri olajmezőkről Nyugat-Európába. A program beleilleszkedik abba az uniós törekvésbe, amely szerint tehermentesíteni kell a tengereket a túlságosan nagy tankerhajó-forgalomtól. A vezeték megvalósítása így tovább növelheti a Földközi-tenger melléki országok idegenforgalmi vonzerejét. A Nemzetközi Energiaügynökség (IEA) adatai szerint jelenleg az EU-országok a kőolajuk 51 százalékát Közép-Keletről és Észak-Afrikából importálják, további 23 százalékot Oroszországból. A Bizottság kiemelkedő stratégiai fontosságúnak tartja az új projektet, mert a megvalósításával az EU csökkentheti kiszolgáltatottságát. A kaspi-övezeti kőolaj szállítására több hasonló terv létezik. Néhány héttel korábban Oroszország, Görögország és Bulgária kötött megállapodást egy vezeték kiépítéséről Burgas bolgár és Alexandroupolis görög kikötő között.

Forrás: MTI

A német elnökség 12 pontban foglalta össze az új alapszerződés legellentmondásosabb elemeit

A cseh elnök *Vaclar Klaus* üdvözölte, hogy a német elnökség nem a határidőkről, hanem a szerződés tartalmáról tárgyal a tagországokkal. Berlin 12 pontban foglalta össze az új alapszerződés legérzékenyebb elemeit, hogy világossá váljanak a tagállamok közötti nézeteltérések. *Vaclar Klaus* háromórás berlini látogatása után tartott sajtótájékoztatóján úgy fogalmazott, hogy a Németország megértette, hogy elnöksége alatt nem lesz áttörés az EU alapszerződésének kérdésében. *Klaus* Angela Merkel német kancellárral és Roman Herzog volt német vezetővel való találkozója után elmondta, minőségi változás történt a tárgyalásokban és Németország kezdi felismerni, hogy az EU működéséhez szükséges lényegi változások fontosabbak, mint a menetrend kidolgozása az alkotmány elfogadására. Berlin elnökségének kezdetén arra vállalkozott, hogy részletes menetrendet készít az alapszerződés elfogadására, amelyet a következő európai parlamenti választások előtt szeretne jóváhagyatni. A német elnökség az egyes tagállamokkal való konzultáció előtt 12 pontból álló listát készített, amelyen az alapszerződést érintő legellentmondásosabb témák kaptak helyet. Berlin a lista alapján szeretné tisztázni az egyes tagállamok álláspontját. A listán szerepel az új alapszerződés neve, az EU jelképei, a szavazati jogok, és az EU külügyminiszteri poszt kérdése is.

Forrás: EUvonal

Akár az év végéig is elcsúszhat a regionális operatív programok uniós elfogadása

Akár az év végéig is elcsúszhat a regionális operatív programok európai uniós elfogadása – jelentette ki *De Blasio Antonio*, az Európai Parlament néppárti képviselője Budapesten. Az MSZP szerint hamis vádaskodásról van szó. Az Európai Bizottság több kifogást, hiányosságot fogalmazott meg a regionális operatív programokkal kapcsolatban, ami miatt legkorábban nyáron dönthetnek róluk Brüsszelben – mondta el sajtótájékoztatóján az Európai Parlament néppárti képviselője. Példaként említette, hogy a közlekedési operatív programot 50 napra állította le a bizottság, mert „nem látta a stratégiai megközelítést”, más esetben hiányzott a társadalmi konzultáció eredményéről szóló dokumentum.

Javulóban a külkereskedelmi mérleg az euroövezetben

A vártól jobban csökkent a külkereskedelmi mérleg hiánya az euroövezet tag-országaiban februárban, s eközben az EU statisztikai hivatala lefelé módosította a január hiányadatát is. Ez arra utal, hogy az euró erősödése egyelőre nem ártott az exportnak, ugyanakkor az elemzők szerint az adat bátoríthatja az Európai Központi Bankot a júniusra tervezett kamatemelésre. Az Eurostat adatai szerint szezonális kiigazítással 1,7 milliárd euró volt a hiány a külkereskedelmi mérlegben a januári, lefelé módosított 7 milliárd eurós negatívum után. Elemzők 5 milliárdos deficitre számítottak.

Göncz Kinga a Magyarország EU-tevékenységéről szóló jelentésről

Magyarország az európai uniós jogharmonizáció terén kifejezetten jól teljesített, a schengeni felkészülés, illetve a strukturális alapok felhasználása tekintetében jól áll, és folyik a 2011-es magyar EU-elnökség előkészítésére történő felkészülés. Ezt a külügyminiszter mondta Budapesten, a kormányzóvivői tájékoztatón. Göncz Kinga a Magyarország 2006-os európai uniós tevékenységéről szóló jelentés kapcsán arról is beszélt, hogy a dokumentum tartalmazza a konvergencia-program, a reformok és a munkaerő szabad áramlásának kérdését. Aktuálpolitikai kérdésekről szólva a magyar diplomácia vezetője kitért arra, hogy a Külügyminisztérium aggodalommal figyeli az Ukrajnában kialakult helyzetet. Mint hozzátette, ha Magyarország valamiben tud segíteni a szomszédos országnak, akkor felajánlja segítségét. Egy másik témát érintő kérdésre válaszolva Göncz Kinga közölte: nem vetődött fel, hogy Magyarország is részt venne a Csehországot és Lengyelországot érintő amerikai rakéta-védelmi rendszer kiépítésében.

1957-2007: A berlini deklaráció

Vajon e rövid és tömör nyilatkozat képes-e betölteni a neki szánt stratégiai szerepet?

A Római Szerződés aláírásának 50. évfordulója alkalmából a német elnökség nagyszabású rendezvénnel fogadta a 27 tagországból érkezett állam- és kormányfőket, valamint küldöttségüket Brüsszelben. A március 24-én ünnepélyes keretek között aláírt berlini deklaráció szövege az utolsó percig ismeretlen volt még az európai tagállamok vezetői számára is. A szöveg titokban tartása természetesen találgatások sorát indította el. A magyar kormány két gondolatot próbált kiolvasni a dokumentumból: először is a nemzeti kisebbségi jogok tiszteletben tartását, másodsorban Európa zsidó-keresztény alapjaira való utalást.

A várva várt napon végül egy kétoldalas deklaráció került Európa asztalára, amely tömondatokban, felsorolásszerűen, és meglehetősen szűkszavúan tárta a több, mint 500 millió európai állampolgár elé azt, hol tartunk most, és vezetőink hogyan képzelik el az Európai Unió jövőjét. A szöveg szűkszavúsága természetesen különböző interpretációk születését vonta maga után. Nézzük meg, hogy Európának e stratégiaileg fontos dokumentuma mit is tartalmaz, és adott esetben mit hiányolhatunk belőle. Emellett érdemes azt is görcső alá vennünk, mit reagáltak rá európai politikusaink.

AMI A NYILATKOZATBAN SZEREPEL

A preambulumban az alábbi kulcsszavakkal találkozunk: béke, megértés, Európa egyesülése, jólét, boldogság. Ha e szavakat felfűzzük egy gondolati láncra, akkor kirajzolódik előttünk a preambulum tartalma. Vagyis: a II. világháború után Európa békét kötött, amely az értelmén és a megértésen alapult. Lassan megkezdődött az építkezés, amelynek eredménye Európa egyesülése volt. Az egység megteremtése pedig jólétet és boldogságot hozott Európa polgárainak.

A preambulum egyetlen mondata megragadta a figyelmemet: „A közép- és kelet-európai emberek szabadságszeretetének köszönhetjük, hogy Európa természetellenes kettéosztottsága mára végérvényesen megszűnt.” Ennek a mondatnak két üzenete van. Először is az 1989-es események, majd az azt követő történések

Kelet-Európa elismerését hozták, amely alapján véve a mai napig él az európai polgárok tudatában. Hogy az ezzel kapcsolatos lehetőségekkel mely ország hogyan élt, az már egy másik kérdés. A másik üzenet: a csatlakozásunk óta tapasztalható ún. kettéosztott Európa felülírásának a deklarálására vonatkozik. Ez Magyarország számára mindenképpen jó irány, tehát fontos célkitűzés, de azt érdemes itt megjegyezni, hogy ez a jövőre vonatkozik. Az, hogy a nyilatkozat jelen időben állítja, hogy a természetellenes megosztottság mára megszűnt, csak a vasfüggöny lebontására értelmezhető. A fizikai falak lebontása ugyanis nem járt együtt a tudati falak lebontásával. Ez utóbbihoz idő kell.

A DOKUMENTUM RÉSZLETEI

A preambulum után a dokumentum három részben sorolja fel közös értékeinket, amelyre a közös Európát elődeink felépítették. E fundamentum 50 év után is szilárdan áll, erre építeni lehet, és kell is. A nyilatkozat egy-egy olyan konkrét problémát is megemlít, amelyek megoldása közös feladat, közös érdek.

Az első fejezetben az alábbi értékek fogalmazódnak meg:

- az EU-ban az ember áll a középpontban, aki elidegeníthetetlen jogokkal rendelkezik, és akinek méltósága sérthetetlen; nemek közötti egyenlőség;
- béke, szabadság, demokrácia, jogállamiság;
- kölcsönös tisztelet és közteherviselés;
- jólét, biztonság, tolerancia, részvétel;
- igazságosság és szolidaritás;
- az EU egy egyedi struktúra, amely a demokratikus együttműködésre épül;
- az EU az egyenjogúságon és a szolidaritáson alapul;
- az EU tagjai egyediek és sokszínűek, amely közös érték;
- sok olyan cél van, amelyet egyedül nem, de közösen elérhetünk;
- a feladatmegosztás az EU, a tagállamok, a régiók és az önkormányzatok között történik.

A második fejezet a *kihívásokról* szól, amelyekre közös megoldást keresünk, hiszen e problémák nincsenek tekintettel a nemzetállami határookra. A felsorolásból jól látszik, hogy itt elsősorban globális problémákra hívja fel a figyelmet a deklaráció, amelyekre Európa is aktívan keresi a választ.

- az európai társadalmi modell megőrzése;
- globális piaci versenyben való részvétel;
- terrorizmus, szervezett bűnözés és az illegális bevándorlás felszámolása;
- a világban jelentkező konfliktusok békés rendezése;
- háború, terrorizmus, erőszak, rasszizmus, és idegengyűlölet elleni védekezés;
- a világ szabadságának és globális fejlődésének támogatása;
- (globális) szegénység, éhínség és a betegségek visszaszorítása;
- (globális) éghajlatváltozás veszélyének elhárítása érdekében közös energia- és éghajlatvédelmi politika kialakításának szükségessége.

E fejezetben *további értékek* felsorolásával találkozunk, amely értékek segítségünkre lehetnek a közös kihívásokra keresett válaszok adása során.

- a közös Európa;
- az európai társadalmi modell mint érték;
- közös piac és az euró;
- az európai ember tudása és képessége.

A harmadik fejezet a valódi *deklaráció*. Itt az alábbi közös célok mellett álltak ki vezetőink:

- az EU jelenti a közös jövőnket, ezért 2009-ig közös alapra fogjuk helyezni az EU-t;
- Európa egyesült, feladatunk, hogy ezt az egységet megőrizzük, ezért folyamatosan megújítjuk Európa politikai kereteit;
- az EU belső fejlődését közösen kell véghezvinnünk;
- az EU határain túl a demokráciát, a stabilitást és a jólétet támogatjuk;
- Az EU továbbra is nyitott.

AMI NEM SZEREPEL A DEKLARÁCIÓBAN

- Nincs szó a további bővítésről, bár a nyitottság gondolata kétségkívül megjelenik.
- Nincs szó az EU és a világ más országaival való viszonyról, pl. a transzatlantizmusról. Nem említi az alkotmányt, de a „közös alap” végül is erre utal (különben e gondolatnak nem lenne értelme).
- Nem említi a zsidó-keresztény gyökereket.
- Nem említi az EU intézményi reformját, amely nélkül nincs átláthatóság és hatékonyság, de a belső fejlődést végül is így is lehet értelmezni.

ANGELA MERKEL ÜNNEPI BESZÉDE – A BERLINI NYILATKOZAT MELLÉKLETE?

Az unió soros elnökeként a német kancellár-asszony ünnepi beszédét azzal kezdte, hogy a kommunizmus európai bukása és Európa újraegyesítése reményt adhat mindazoknak, akik még mindig szenvednek az elnyomástól, mint például a fehérorosz emberek. Az alkotmányos folyamat újraindításáról az elnök asszony kifejtette: 2007 júniusára egy közös menetrendet kíván megalkotni, hiszen „Európa érdeke, hogy sikeresek legyünk ez ügyben. A kudarccal történelmi hiba lenne.” Ugyanakkor kiemelte: a nyilatkozatnak két nagyon fontos eleme van, amelyet mind a 27 tagország

elfogadott: az első, hogy az EU-nak legyen közös energiapolitikája, valamint az, hogy 2009-es EP választásokig az EU-t megújult alapokra kell helyezni.

KI S HOGYAN ÉRTÉKELTE A NYILATKOZATOT?

Az európai intézmények vezetői

Az Európai Parlament elnöke, *Hans-Gert Pöttering* az európai parlamenti képviselők nevében kiállt a közös alkotmányos értékek védelme mellett. A német elnök azonban figyelmeztetett arra, hogy olyan alapidokumentumnak kell születnie, amely válasz a most Európa előtt álló közös kihívásokra.

Az Európai Bizottság elnöke, *José Manuel Barroso* szerint prioritást kell, hogy jelentsen az EU intézményi rendszerének reformja. A berlini ünnepi kongresszuson az Európai Parlament mint önálló intézmény részvétele már azt bizonyítja, hogy Európa megérett az intézményrendszer átalakítására (Jelenleg a demokratikusan megválasztott Európai Parlament nem minden területen vehet részt a jogalkotásban.) Barroso továbbá úgy látja, Európa csak akkor lesz képes arra, hogy a nyilatkozatban említett kihívásokkal szembe nézzen, ha tagországa „szerződésben rendezik” elkötelezettségüket.

A magyar diplomácia

Gál J. Zoltán, a Miniszterelnöki Hivatal államtitkára, aki a tárgyalások során hazánkat képviselte, elmondta, hogy e nyilatkozat elfogadása magyar diplomácia siker, hiszen minden olyan pont szerepel a dokumentumban, amely fontos volt Magyarország számára. Az államtitkár tárgyalási mandátuma négy gondolat szövegben való megfogalmazására terjedt ki. Az első: az EU nem csak gazdasági, hanem politikai vállalkozásként való elismerése. A második a kisebbségvédelem mint közös érték megemlézése. A harmadik a további bővítés melletti síkra szállás. A negyedik pedig, hogy 2009-ig az EU reformálja meg intézményi struktúráját.

Orbán Viktor, a Fidesz elnöke úgy nyilatkozott: e közös deklaráció azt mutatja, hogy megvan a politikai akarat az európai alkotmányos szerződés kudarca miatt keletkezett válság közös megoldására. Magyarországnak is érdeke, hogy egy erős, értékeiben, s identitásában magabiztos, elveiből nem engedő Európai Unió tagja legyen, hiszen a tagállamok együttműködését elmélyítő, a belső kohéziót növelő, szolidáris Európa, amely a politikai integrációt fontosnak tartja, erőssé teszi tagországait, és így állampolgárainak jólétét és biztonságát eredményezi.

Az európai diplomácia egy-egy véleménye

A cseh államfő, *Václav Klaus* szerint a nyilatkozat elfogadása demokratikus deficitről tanúskodik, hiszen a tagállamok többségét nem vonták be az előzetes tárgyalásokba, a dokumentum véglegesítését nem előzte meg közös vita. *XVI. Benedek pápa* szintén bírálta a nyilatkozatot, amiért abban nincs megemlítve az európai kereszténység, amely az európai ember történelmi, kulturális és erkölcsi identitásának alapját kellene, hogy jelentse.

A holland konzervatív miniszterelnök, *Jan P. Balkenende* szerint jó, hogy a deklaráció nem mondja ki expressis verbis az alkotmányozást mint közös feladatot.

Romano Prodi olasz miniszterelnök szerint a további építkezéshez az EU-nak szüksége van új szabályokra, amely a 2004 októberében Rómában aláírt alkotmányos szerződésre épül, és amelyet már 18 tagország ratifikált.

Elkezdődtek a Medgyesegyházi Általános Iskola és Óvoda felújítási munkálatai

2006 novemberében elkezdődött a „Medgyesegyházi Általános Iskola és Óvoda felújítása, a korszerű pedagógia-nevelési igényeknek megfelelő IKT és egyéb eszközök beszerzése” című pályázatnak megfelelő beruházások megvalósítása. A beruházás teljes költsége 233 532 878 forint, amelyhez a Regionális Fejlesztés Operatív Programhoz benyújtott pályázatával 221 832 878 forint, míg a Belügyminisztériumhoz benyújtott önerőnövelő pályázat által további 8 189 997 forint támogatásban részesül az önkormányzat. Ezáltal a beruházáshoz szükséges önerő nagysága 3 510 003 forint.

A beruházás két részből áll: eszközbeszerzések és felújítások. Az eszközbeszerzés során bútorok, oktatási segédeszközök, és informatikai eszközök vásárlására lesz lehetőség összesen 21 899 077 forint értékben. Az eszközbeszerzésekkel a tanulási-nevelési környezet komfortosabbá tételét, valamint az oktatás színvonalának növelését tűztük ki célul. A bútorok és az oktatási segédeszközök közbeszerzési eljárása sikeresen lezajlott, az informatikai eszközök közbeszerzése folyamatban van.

A beruházás felújítással kapcsolatos része az általános iskola és óvoda teljes körű felújítását tartalmazza, többek között hőszigetelést, nyílászárók cseréjét, burkolásokat, teljes épületgépészeti cserét, tetőcserét, homlokzatfelújítást, akadálymentesítést. Az óvoda épülete a beruházás során hőszigetelve lesz, a nyílászárók hőszigetelő rendszerekre lesznek kicserélve és az épületre hőszigetelő vakolat kerül felhordásra.

A 2006 novemberében elkezdődött épület-átalakításnak köszönhetően az iskola öt épületéből egynek már megtörtént az ideiglenes használatba vétele. A földszinti részében három tanterem, a tetőtérben jelenleg egy foglalkoztató került kialakításra. A második foglalkoztató kivitelezése még folyamatban van. Az épület a beruházásnak köszönhetően a rosszul szigetelő tető helyett magastetőt, illetve új homlokzati, illetve falszigetelést kapott, a régi nyílászárók helyére újak kerültek, a régi fűtésrendszert korszerűbbre cseréltük, teljes villanszerelés, gyengeáramú kábelezés is befejeződött. Az épület elé új térburkolat került, a földszinten pedig megoldódott az akadálymentes közlekedés, amellyel az épületrész megközelítését tesszük lehetővé a fogyatékkal élő gyermekek számára.

Jelenleg az iskola 3. sz. épületének felújítása zajlik. A visszabontások már megtörténtek, elkészült az utólagos falszigetelés, és az új földem. Új belső vakolatok kerültek felhordásra. Jelenleg készül az új tetőszerkezet és a víz-csatornahálózat kiépítése. Az épület várható átadási időpontja 2007. május. A teljes felújítás költsége: 203 554 801 forint.

A célok elérése érdekében – a projekt keretei között – folytatott tevékenységek:

- Menedzsment: általános irányítási, ellenőrzési feladatok, kapcsolattartás a partner szervezetekkel, időszaki és záró jelentések elkészítése, stb.
- Versenyeztetés: a kivitelezők, beszállítók és szolgáltatók idő-, tevékenység- és költségterv alapján történő kiválasztása.
- Építési, épületfelújítási munkák: Új építésű helyiségekkel régi funkciók kiszolgálása és új funkciók betelepítése, épület külső-belső felújítása (hideg- és meleg padlóburkolatok cseréje, fűtés korszerűsítés, festés, mázolás, szigetelés, tető cseréje, ereszek és lefolyók cseréje, külső homlokzat festése, kerítés felújítása, játszó és tornaudvarok burkolatának cseréje).
- Eszközbeszerzés: bútorok, IKT eszközök és taneszközök beszerzése.
- Disszemináció: A nyilvánosság tájékoztatása a projekt előrehaladásáról és eredményeiről.

A projekt irányítását egyszemélyi felelősként a projektmenedzser végzi. Munkáját projektmenedzsment team segíti, melynek tagja a pénzügyi, illetve a műszaki vezető. A projekt értékelésének fő színtere a projekt monitoring bizottsága, amely a projektmenedzser havi jelentése és saját vizsgálatai alapján folyamatosan nyomon követi és értékeli a projekt szakszerű és támogatási szerződésszerű teljesítését. Amennyiben a pályázati ütemezéstől, költségvetéstől eltérés mutatkozik a monitoring bizottság felhívja a projektmenedzsment figyelmét az eltérésre és intézkedési tervet készít az eltérések kezelésére. A szerződéskötő hatóság részére elkészített időszaki jelentéseket a projektmenedzser készíti elő, amelyet a konzorciumi tanácsadó bizottság által való megtárgyalását követően a monitoring bizottság is véleményez. A jelentés elküldésére csak ezt követően kerülhet sor. A projekt megvalósítása során az együttműködő partnerek különös figyelmet szentelnek a kommunikációs és disszeminációs feladatok elvégzésére annak érdekében, hogy a projektben rejlő multiplikációs hatások minél szélesebb körben érvényesülhessenek a térségben.

A cél elérése érdekében elvégzett feladatok:

- Plakátok elhelyezése a partnerek által felügyelt intézményekben, illetve a helyben szokásos információs közegben (hirdetőtáblák).
- Az épületen emlékeztető tábla kifüggesztése.
- Projekt-előrehaladási jelentés (időszaki és záró) összeállítása és folyamatos közzététele a pályázó internetes oldalán.
- Sajtóbeszélgetés szervezése a projekt lezárultát követően.
- Sajtóközlemények és sajtóanyagok összeállítása a helyi (kistérségi) és megyei-régiós média képviselői számára.

A beruházás várható befejezése 2007. augusztus 31.

Ruck Márton
tanácsadó
Aditus Kft.

PÁLYÁZNI MUSZÁJ, még az Önkormányzatoknak is!

A rovatunkban feldolgozott témákkal az önkormányzati vezetőknek szeretnénk segítséget nyújtani.
Információ: Makai Attila 06 (1) 354-1638, aditus@aditus.hu

A közoktatási infrastruktúra fejlesztése az ÚMFT fókuszában

Az alapfokú nevelési-oktatási intézmények fejlesztésének támogatása a '90-es évek végétől meghatározó jelentőségű fejlesztési cél volt az Európai Unió pénzügyi forrásaiból finanszírozott programok tervezésekor. Az intézmények infrastrukturális fejlesztésére először a 2003. őszén megjelenő, PHARE forrásokból támogatott „Információs technológia az általános iskolákban” című, az ESZA Kht. által koordinált program keretei közt kerülhetett sor. Ezt a programot a Nemzeti Fejlesztési Terv Regionális Operatív Programjának 2.3. Intézkedése követte 2004. folyamán. A fejlesztési cél a 2007 és 2013 között futó Új Magyarország Fejlesztési Tervben is megmaradt; az alapfokú nevelési-oktatási intézmények fejlesztése mind a hét regionális operatív programban külön műveletként szerepel. Az első pályázatok meghirdetésére várhatóan 2007. májusában kerül sor.

Az említett fejlesztési irány az önkormányzati, illetve az oktatási intézményeket fenntartó non-profit szervezetek körében talán a legnépszerűbb projekt cél volt 2004 és 2006 között. Mindezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a ROP 2.3. Intézkedésére 650 beérkezett pályázatot iktattak, amelyből végül 127 pályázat nyert támogatást. A nyertes pályázók vegyesen kerültek ki az általános iskolák és óvodák (illetve ezek fenntartó intézményei) közül. Ezért várhatóan az ÚMFT regionális operatív programjainak alapfokú oktatási infrastruktúra-fejlesztését célzó műveleteinek keretei közt meghirdetésre kerülő pályázatokra is nagy érdeklődés mutatkozik majd. De milyen célokat támogatnak a jövőben e pályázatok? Lesznek-e különbségek a korábbi ROP 2.3. intézkedéshez képest? Az első és talán legszembetűnőbb különbség az ÚMFT regionális operatív programjainak felépítésében keresendő. 2004 és 2006 közt Magyarországnak egy regionális operatív programja volt. 2007 és 2013 közt minden NUTS 2 szintű régióknak van egy, tehát összesen hét regionális operatív program különül el az ÚMFT-ben. Emiatt az alapfokú oktatási infrastruktúra fejlesztését célzó pályázatok is régióként elkülönült műveletek (tehát összesen hét műveletről beszélünk) keretei közt jelennek meg. Az új regionális operatív programok valamelyest tekintettel vannak az egyes régiók közti különbségekre, így a jelen írás tárgyát képező pályázatok is némi tartalmi különbséggel jelennek meg az egyes régiókban. (Érdemes letölteni az adott regionális operatív programra vonatkozó akciótervet – ezek a regionális

fejlesztési ügynökségek honlapjain elérhetők – amelyben pontos információkat találhatunk a különbségek vonatkozásában.)

Az alapvető (régióként nem változó) célkitűzés a közoktatási intézmények beruházásainak (infrastruktúra és eszközfejlesztés) célirányos támogatása, valamint a közoktatási reformfolyamatoknak, és a XXI. század iskolája programnak megfelelően a minőségi oktatás megteremtéséhez szükséges háttér megteremtése/biztosítása. E célt az alábbi részecélok realizálásával kívánják megteremteni az egyes műveletek:

- A közoktatási intézmények fejlesztésével a települések népességmegtartó képességének, a települések fiatal, képzett munkaerőt megtartó lehetőségeinek növelése. A modern és racionálisan kialakított tanulási környezet megteremtéséhez, a versenyképes tudás és kulcskompetenciák elsajátításához szükséges eszközök és infrastrukturális beruházások támogatása.

- A közoktatási intézmények infrastrukturális beruházásainak célirányos támogatása, különös tekintettel a demográfiailag növekvő, vagy stagnáló gyereklétszámú intézményekre, és az olyan közoktatási intézményekre, ahol magas a hátrányos helyzetű gyerekek száma.
- A versenyképes tudás megszerzéséhez szükséges alapkompenciák és ismeretek megszerzése, a tanulók kulcskompetenciáinak kialakítása érdekében a közoktatási intézmények eszközökkel való ellátottságának javítása. Az oktatás minőségének és hatékonyságának növelése, az oktatás minőségében meglévő különbségek csökkentése elsősorban korszerű informatikai és sajátos nevelési igényű gyermekek képzését, fejlesztését szolgáló eszközökkel nem rendelkező intézményekben, valamint hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését, oktatását felvállaló és jelenleg ellátó közoktatási intézményekben.

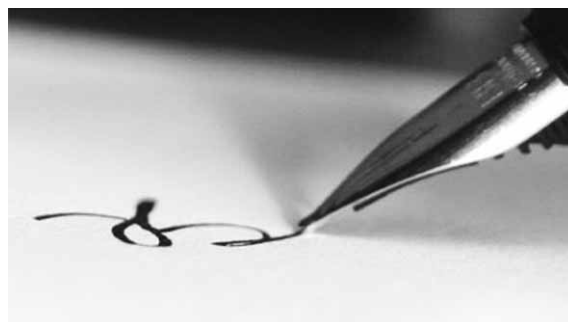
A megjelenő pályázatok keretei közt alapvetően két, egymástól jól elkülöníthető tevékenységtípus lesz főszabály szerint támogatható.

INFRASTRUKTÚRAFEJLESZTÉS

- A sajátos nevelési igényű gyerekek, diákok képzését, fejlesztését biztosító speciális eszközök és berendezések beszerzése.
- Iskolák esetében a tanulás segítésére és kompetencia fejlesztésre alkalmas oktatásinformatikai berendezések, eszközök beszerzése, valamint az ezek működtetéséhez szükséges strukturált kábelezés és hálózati aktív eszközök biztosítása az oktatási épületeken belül, olyan módon, hogy a tantermek és közösségi terek internetes lefedése vezetékes, vagy vezeték nélküli megoldások révén megoldottá váljon. (Az informatikai fejlesztések óvodák esetében nem támogathatók!)
- A nevelés-oktatás tartalmi fejlesztéséhez szükséges eszközök, berendezések beszerzése.

A NEVELÉS-OKTATÁS TARTALMI FEJLESZTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK BESZERZÉSE

- Közoktatási épületek (óvoda, alapfokú nevelési-oktatási intézmények) felújítása, rekonstrukciója, bővítése modernizációja, többfunkcióssá és energiatakarékossá tétele. A megújult tartalmi és módszertani programokhoz illeszkedő integrált, funkcionális intézményi belső terek kialakítása a méltányos oktatási környezet alapkövetelményeinek figyelembe vételével.
- Az intézmények udvarának felújítása, balesetmentesítése, tanulást segítő térként való bekapcsolása az oktatás folyamatába.

- Épület/rész felújítás (fizikai állagjavítás), korszerűsítés (műszaki színvonal emelése), átépítés, bővítés.
- Épület/épületrész építés (amennyiben már meglévő épületek funkcióváltás következtében történő átalakítása költségesebb, mint a zöldmezős beruházás).
- Mellékhelyiségek, higiéniai létesítmények, konyha, tornaterem, tornaszoba, orvosi szoba, szocializációt segítő helyiségek kialakítása (pl. játszóudvar, klubhelyiség, könyvtár) kialakítása, tanuszoda/ medence korszerűsítése).

Építési tevékenységek megvalósításakor kötelező elem az akadálymentesítés. Épület-felújítás és rekonstrukció esetében arányos, bővítés és új épület építése esetén pedig teljes körű akadálymentesítés tervezendő be a tevékenységek sorába. További jellemző elem építés esetén, hogy infrastruktúra fejlesztés kizárólag eszközbeszerzéssel együtt lesz pályázható. A pályázat benyújtásához építési engedély szintű tervdokumentációra lesz szükség, a jogerős építési engedélyek a támogatási szerződések megkötésének lesznek feltételei.

A támogatás mértéke régióként változik, nagyságrendileg 20-200 millió forint közötti támogatás lesz elérhető az egyes projektek vonatkozásában, amelyhez a pályázó szervezetnek minimálisan 10% önerőt kell biztosítania. A projektek keretei közt az építési és eszközbeszerzési költségek mellett elszámolhatóak lesznek a tervezői költségek (amennyiben 2007. január 1. után merülnek fel), a projektmenedzsment díjazása, a menedzsment működéséhez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása (pl.: közbeszerzési eljárások megvalósítása, audit, monitoring, értékelés), illetőleg az egyes projektek kommunikációs és disszeminációs feladataihoz kapcsolódó egyes költség típusok.

Az ÚMFT regionális operatív programjainak keretei közt megjelenő pályázati felhívás-tervezetek jelenleg a szakértői és társadalmi egyeztetés fázisában vannak. Az első pályázatok megjelenésének várható időpontja: 2007. május hónap.

Makai Attila
vezető tanácsadó
ADITUS Kft.

Kedves Olvasónk!

Jelen rovatunkban az Aditus Kft. tanácsadói által készített és szerkesztett HEFOP Projekttámogatási Füzetekből adunk ízelítőt. Hónapról-hónapra megyünk sorra a projektek tervezése, valamint a támogatott projektek megvalósításának folyamatán.

A tartalomjegyzékben kiemelten olvashatják, jelen számunkban mely témával foglalkozunk.

HEFOP Projekttámogatási Füzetek

TARTALOM

A PROJEKTEK TERVEZÉSE

- Bevezetés
- HEFOP támogatás a projekttervezés során
- Szervezeti felkészülés
- Projekt és pályázat fogalma
- Projekttervezés
  - Projekttervezési technikák, módszerek
  - Logikai Keretmátrix – a projekttervezés bevált eszköze
  - Pénzügyi tervezés
  - Projektszemélyzet, partnerség
  - Horizontális szempontok tervezése
  - A projekt, pályázat egyéb mutatói, hatásai
- Pályázatkészítés
- A pályázati értékelés folyamata
- Fogalomtár

TÁMOGATOTT PROJEKTEK MEGVALÓSÍTÁSA

- Bevezető
- HEFOP intézmény- és szabályrendszer
- A projektmegvalósítás
  - Döntés és tájékoztatás
  - Támogatási szerződés
  - Szerződéskötés
  - Szerződésmódosítás
- A projektmenedzsment és a partnerség**
- Projekt Előrehaladási Jelentés**
- Pénzügyi folyamatok
- Beszerezések
- Ellenőrzés, monitoring
- Eredmények terjesztése
- Projektzárás, értékelés, fenntarthatóság
- Függelék
- Fogalomtár

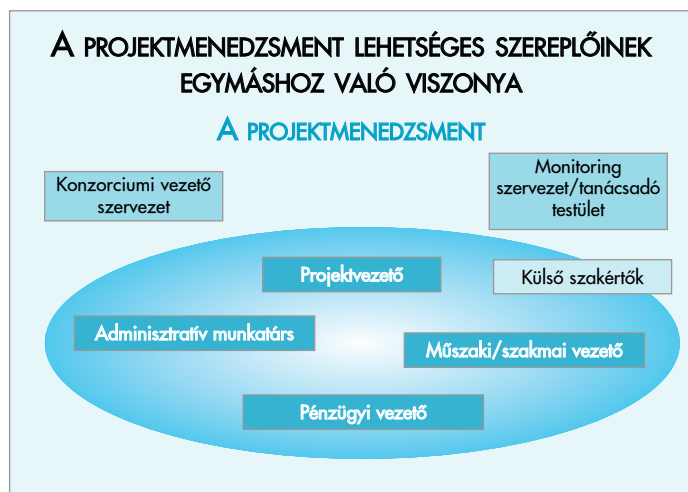
TÁMOGATOTT PROJEKTEK MEGVALÓSÍTÁSA

A projektmenedzsment és a partnerség

EGYEDÜL NEM MEGY

A projektek sikeres működésének feltétele, hogy már a tervezés szakaszában történjen meg az egyes feladatokért felelős személyek kiválasztása, vagyis a projekts csapat felépítése, valamint a partneri együttműködés kialakítása. A jól megválasztott projekts csapat és a hatékony együttműködés a projektek sikeres megvalósításának egyik biztosítéka.

A projektek esetében kulcsfontosságú a projekt lebonyolításáért felelős személyzet felelősségi köreinek és szervezeti felépítésének meghatározása. Mindez már a pályázat megírása során, illetve a projekt előkészítéskor megoldandó feladat, de mindenképpen célszerű az éppen aktuális helyzethez igazítani a menedzsment felépítésére már meglevő terveket, illetve a pályázatban foglaltaknál bővebben kibontani a szervezet belső felépítését, az egymáshoz viszonyított hatásköröket, eljárás- és munkarendeket. E fenti elemeket a menedzsment-tagok munkaköri leírásán (szerződésén, munkaszerződésén) kívül is célszerű írásban rögzíteni.

KIK A PROJEKTMENEDZSMENT PÓTOLHATATLAN TAGJAI?

Az adott projekt lebonyolításának középpontjában a **projektvezető** áll, aki a teljes megvalósítási folyamat *egyszemélyi* felelőse. Alapvető feladata elsődlegesen a kapcsolattartás a pályázati program megvalósításában részt vevő intézményekkel, a projekt megvalósulásának koordinációja, irányítása, és a projekthez tartozó kommunikáció biztosítása.

A projektvezető munkáját a projektmenedzsment teamben a **pénzügyi vezető**, valamint bizonyos esetekben (infrastrukturális projektek esetében) **műszaki vezető** segíti. Természetesen a kulcsszemélyzet tovább bővíthető, bizonyos projektek esetében bővíthető. Képzési programok esetében érdemes oktatási-szakmai vezetőt kiválasztani, aki felelős a projekt szakmailag megalapozott végrehajtásáért. Ezek és más szakértők általában nem tartoznak bele a projektmenedzsmentbe.

GYAKORLATI TANÁCSOK –

MEGFELELŐ PROJEKTSZEMÉLYZET KIVÁLASZTÁSA

• POLGÁRMESTER VAGY PROJEKTMENEDZSER?

Kistelepüléseken gyakori, hogy önkormányzati fenntartású **szociális, oktatási intézmények** esetében a település polgármestere, jegyzője a projektmenedzser, amely sokszor azzal jár, hogy nincs elég idejük a projekttel foglalkozni. Túlzás lenne azt mondani, hogy egy átlagos HEFOP projekt vezetése teljes embert kíván, de arra fel kell készülni, hogy a projekt ideje alatt a munkaidő jelentős részét lefoglalja a projekttel kapcsolatos koordináció!

• SAJÁT MUNKATÁRS VAGY „PROFI” KÜLSŐS PROJEKTVEZETŐ?

A tervezésnél kell dönteni arról, hogy saját erőforrást, vagy **külső vállalkozót** veszünk igénybe projektvezetésre. A szociális, foglalkoztatási projektek esetében ez utóbbi megoldás nehezebb, nem látja át a projekt szakmai céljait, nem biztos, hogy jól képviseli a szervezet érdekeit, ugyanakkor egy „profi” projektmenedzser rutinos, és sok olyan megoldást tud, amely könnyebbé teheti a megvalósítást. Külsős bevonása inkább a nagyobb léptékű infrastrukturális beruházásoknál lehet indokolt.

• KÖNYVELŐ VAGY PÉNZÜGYI VEZETŐ?

Gyakori tapasztalat, főleg önkormányzati fenntartású intézmények, vagy civil szervezetek esetében, hogy a **megfelelő végzettséggel, ám projekt tapasztalat nélküli** pénzügyi referens vagy könyvelőt jelölünk ki, ebben az esetben számolni kell azzal, hogy a projekt pénzügyi lebonyolítása számos speciális feladatot, ismeretet követel meg, amelyről érdemes előzetesen tájékozódni.

(Humán erőforrás terv, partnerség – bővebben ld. *Projektek tervezése* című kiadvány Projektszemélyzet, partnerség fejezetben)

Az adott projekt lebonyolításakor gyakran adódnak olyan feladatok, amelyek csak a projekt egy részében jelentkeznek. E feladatok ellátására célszerű **külső szakértőket** alkalmazni, akik az adott tevékenység befejezéséig a projektmenedzsment csapat tagjaivá válnak.

A HEFOP pályázatok eddigi tapasztalatai szerint **jogi (közbeszerzési) szakértőt** érdemes a projekt teljes időtartama alatt megbízni, hisz a támogatási szerződés megkötésétől a közbeszerzésig, valamint a projekthez tartozó szerződések elkészítéséig végig szükség lesz a jogi szakértő közreműködésére, amelyre támogatás igényelhető a költségvetésben. (Fontos azonban, hogy jogi és pénzügyi szolgáltatás harmadik féltől való igénybevételenek költsége csak akkor számolható el, ha a Kedvezményezett nem rendelkezik megfelelő szakemberekkel a feladat ellátásához, és ezért ezeknek a feladatoknak az ellátásával külső szakértőt bíz meg.)

Mindig az adott projekt jellege a döntő annak a meghatározásában, hogy a projekt megvalósítását végző szervezet belső munkatársai, illetve a külső szakértők közt milyen jellegű és milyen arányú legyen a munkamegosztás. Gyakorlati tapasztalatok mutatják, hogy a projekt sikeres megvalósításához elengedhetetlenül szükséges a szervezetrendszer keretei között tevékenykedő **belső munkatárs (adminisztrátor, koordinátor)**, aki a projekt megvalósulásának helyszínén tevékenykedik, szervezi a projektmenedzsment napi szintű irányítását.

● GYAKORLATI TANÁCSOK – PROJEKTMENEDZSMENT MŰKÖDÉSE

- A projektmenedzsmentben és a mellette dolgozó szakértők között legyen biztosított a **rendszeres személyes találkozó**, amely lehet kevésbé formalizált, ugyanakkor nélkülözhetetlen, hogy a projektmenedzser irányításával az operatív megvalósításban részt vevő kollégák áttekinthessék a projekt megvalósítását.
- Ne felejtjük el figyelembe venni, hogy a **nemek közötti esélyegyenlőségi** szempontokat a közreműködők kiválasztása során szem előtt kell tartani.
- A megvalósítás során – környezetünk védelme érdekében – törekedjünk a papíralapú kommunikációs csökkentésére, az archiválást nem igénylő dokumentumokat gyűjtjük össze, és adjuk át újrahasznosításra.
- A projektmenedzser mindig **tartsa szem előtt az adott feladat FELELOSE és VÉGREHAJTÓJA közötti különbséget**. A projektmenedzser a projekt szakszerű és támogatási szerződésnek megfelelő végrehajtásáért felelős egyszemélyi vezetője (vagyis a felelősség az övé), ugyanakkor az egyes részfeladatokat bevont belső és külső munkatársak végzik. Összefoglalva: a jó projektmenedzser „uralja” a folyamatokat, ahelyett, hogy mindent maga végezne el.
- Minden projekt egyik legnagyobb kihívása az ideális iktatási logika és rendszer kialakítása. Ennek keretében a következő szempontok mérlegelendők:
  1. a projekt **megvalósítási logikája** (eltérő helyszínek, eltérő részfeladatok, eltérő feladat-elvégzők).
  2. a megvalósításhoz kapcsolódó negyedéves jelentések időbeli logikája és egymásutánisága (vagyis: **elszámolási logika**).
  3. a jogszabályok által előírt kötelezettségek betartása pl. az eredeti számlák számviteli törvény szerinti tárolási helyéről (vagyis: **jogszabályi logika**).
  4. Az adott szervezet iktatási szervezeti kultúrája (vagyis: **szervezeti logika**). Javasoljuk a projekt kezdetekor egy már projekt megvalósításban lévő szervezettel konzultáció megtartását a tapasztalatok átadására-átvételére.

A pályázatírás során a munkaszervezet kialakításakor gyakran olyan személy neve kerül benyújtásra, aki – főként hátrányos helyzetű térségekben – **távolabb lakik** a projekt helyszínétől. Ha nyer a pályázat, akkor kezdődnek a gondok, mert általában nincs betervezett útiköltség a menedzsmentköltségek korlátai miatt.

● MILYEN LEHETSÉGES PARTNERI EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁK ALAKÍTHATÓK KI?

A partnerség nem csupán az Európai Unió támogatási rendszerének egyik működési alapelve, hanem a projektek megvalósításának alapvető szervezeti kérdése. A partnerség elve a hazai gyakorlatban általában csak a pályázatok benyújtásáig érvényesül, akkor is csak az adott pályázat minél magasabb pontra történő értékelésének érdekében.

Partneri együttműködésben megvalósítható feladatok:

- **projektirányítás:** Konzorciumi Vezető Testület
- **monitoring:** Monitoring Bizottság
- **szakmai egyeztetés:** Szakmai Tanácsadó Testület

A projektmenedzsment munkájának támogatása, valamint a partnerségre épülő projektmegvalósítás érdekében a konzorciumi partnerek vezetőinek, vagy kapcsolattartóinak bevonásával célszerű **Konzorciumi Vezető Testületet** létrehozni, amelynek feladata a projekttel kapcsolatos stratégiai szintű döntéshozatal.

A belső monitoring közös megvalósításának eszköze a partnerek képviselőiből álló **Monitoring Bizottság**, amely a projektmenedzsment jelentése alapján nyomon követi a projekt előrehaladását, ezzel kapcsolatban javaslatokat fogalmazhat meg.

Szakmai, szakértői testületek létrehozása olyan projektek esetében indokolt, ahol a partnerek szakértelme együttesen biztosítja a szükséges szakmai háttérrel. Képzési, szociális, vagy ezekhez kapcsolódó infrastrukturális programok esetében kulcsfontosságú az egyes szakmai feladatok megvalósítása. A gyakorlatban a partnerek szakértői testületeket alakítanak e tevékenységek megvalósítására. Bizonyos intézkedések esetében (pl.: a Térségi Integrált Szakképző Központok létrehozását támogató két intézkedés esetében) ilyen testületek alakítása kötelező. Azokban az esetekben, amikor ezt nem teszi szükségessé az intézkedéshez kapcsolódó szabályozás akkor is előnyös, ha a menedzsment mellé a partnerek **szakmai tanácsadó személyeket/testületeket** helyeznek. E testületek a következőkkel segíthetik a menedzsment munkáját:

1. A létrejövő szakmai eredmények folyamatos mérése, figyelemmel kísérése.
2. Megoldási javaslatok megfogalmazása a megvalósítás során fellépő szakmai nehézségek kiküszöbölésére.
3. A Projekt Előrehaladási Jelentéshez kapcsolódó szakmai részek összeállítása.

(Partnerség – bővebben ld. *Projektek tervezése* című kiadvány *Projektszervezet, partnerség* fejezetben)

Projektek belső dokumentálása

A partneri együttműködés és projektmenedzsment munkájának dokumentálása (iktatás, szerződéses állomány, belső jelentések) révén nyomon követhető a projekt lebonyolítása és a PEJ-ekhez is jól hasznosíthatóak ezek az anyagok, dokumentumok. Célszerű elektronikus iktatást is vezetni, amelyhez hozzáférést érdemes biztosítani a menedzsment kulcsszemélyzet néhány tagjának.

MILYEN NEHÉZSÉGEK ADÓDhatnak PARTNERSÉG „MŰKÖDTETÉSE” SORÁN?

1. a partnerek **motiváltságának hiánya**;
2. a partnerségi testületi **üléseken való részvétel hiánya** egyéb elfoglaltság miatt;
3. a pályázatban vállalt partneri **vállalások lassú vagy dögögő teljesítése**.

A fenti nehézségek (részben) kiküszöbölhetők a partnerek részére a kétheti-havi írásos tájékoztatók és emlékeztetők megküldésével, az ülések gondos előkészítésével, figyelve arra is, hogy a projekt kommunikációja során a partner szervezetek hozzájárulása is bemutatásra kerüljön.

Nagyon gyakran jelent problémát, hogy indokoltan széles, vagy a tervezéskor „felduzzasztott” konzorcium a megvalósítás szakaszában súlyos működési zavarokat okozhat, részben a tevékenységek koordinálása, részben a pénzügyi folyamatok időbeni elcsúszása miatt. Ez különösen olyan felsőoktatási programoknál jelentkezik, ahol nem ritkán tíznél is több partner működik együtt, s ezen partnerek mindegyike több projektben is érdekelt. Csak nagyon felkészült projektmenedzsment tudja megfelelően szabályozni a megvalósítás folyamatát rendszeres belső monitoring rendszer kialakításával, és a visszacsatolások rendszerének pontos kidolgozásával.

JÓ GYAKORLAT- ESETTANULMÁNY!

Milyen előnyökkel jár a konzorciumszervezés a végrehajtás során?

"Sok minden egyszerűbb lenne, ha nem konzorciumban dolgoznánk, hanem egyedül valósítanánk meg a projektet. Azonban a konzorciumi együttműködés egy egészen más minőségi és szakmai szint. Egy olyan projekt esetében, ahol mozgáskorlátozottak call-center beosztásban történő specifikus foglalkoztatását segítjük elő, kell rendelkezünk olyan partnerrel, aki ismeri a célcsoport (mozgáskorlátozottak) igényeit, el tud érni hozzájuk, és kell olyan partner, aki ezt a speciális szakmát képviseli, ismeri. Ahol mindezt konzorcium nélkül próbálták megoldani alvállalkozókkal, ott nagyon sok gond merült fel, hisz az alvállalkozók általában nem rendelkeznek kellő szakmai ismeretekkel és a célcsoportot sem ismerik."

(Esettanulmány részlet – Humán Erőforrás Alapítvány: Mozgáskorlátozottak alternatív munkaerő-piaci képzése és foglalkoztatása – HEFOP 2.3.1.)

PARTNERSÉG – A SIKERES PROJEKTMEGVALÓSÍTÁS FELTÉTELE

Mire kell figyelni a hatékony partneri együttműködés kialakításakor?

A partnerek részéről: tisztázni kell a kapcsolattartó és a képviselő személyét.

Pontosan meg kell határozni az egyes partnerek projekt során betöltendő szerepét és feladatát. ez kiemelten fontos a pályázó intézmény/Főkezdvezményezett esetében!)

A partnerek felelősségének és részesedésének szerződésben való rögzítése.

Partnerek közötti kommunikáció, információ áramlás módjának meghatározása, rögzítése.

JÓ GYAKORLAT- ESETTANULMÁNY!

Előzetes szándéknyilatkozat megelőzheti a projekt végrehajtás akadályait

"Ha a partnerek között van olyan szervezet, amelynek fenntartója önkormányzat vagy más költségvetési szerv, érdemes előzetes szándéknyilatkozatot kérni a fenntartótól, amelyben vállalja a későbbi kötelezettségeket. Ha például az önkormányzati adminisztráció lassúbb volta miatt csúszik az előleg lehívása, hiába van kisebb összegről szó, ez az egész projekt megvalósítását hátráltatja." (Esettanulmány részlet – Humán Erőforrás Alapítvány: Mozgáskorlátozottak alternatív munkaerő-piaci képzése és foglalkoztatása – HEFOP 2.3.1.)

Projekt Előrehaladási Jelentés

JELENTEM, HALADUNK!

A projektek lebonyolításának fontos eleme a tevékenységek megvalósításához és a tervezett időközi eredmények eléréséhez kapcsolódó projekt előrehaladási jelentés (PEJ). Egy támogatott projektnek nem csupán pénzügyi szempontból kell illeszkednie a pályázatban foglaltakhoz, hanem az ott meghatározott ütemezésnek is teljesülnie kell a megvalósítás során.

Az előrehaladási jelentések célja, hogy az Irányító Hatóság és a közreműködő szervezetek számára lehetővé tegye a támogatott projekt lebonyolításának folyamatos nyomon követését. Szintén fontos, hogy az előrehaladási jelentés tulajdonképpen a Kedvezményezett által benyújtott kifizetési kérelem alátámasztása, vagyis annak igazolása, hogy a felmerült költségek a pályázatban, illetve a támogatási szerződésben meghatározott célok és tevékenységek megvalósításához kapcsolódnak.

A benyújtott PEJ elfogadására csak annak formai, eljárásrendi, valamint szakmai és pénzügyi szempontú ellenőrzése után kerülhet sor. A nem megfelelően benyújtott PEJ-ek esetében a Kedvezményezettet **hiánypótlásra** vagy **korrekcióra** szólíthatják fel. (A hiánypótlásra a Kedvezményezetteknek 15 nap, korrekcióra pedig 10 nap áll rendelkezésre.)

ERFA típusú projektek: a PEJ-t a Magyar Államkincstár Területi egységéhez kell benyújtani,

ESZA típusú projektek: a PEJ-t a Foglalkoztatási Hivatal területileg illetékes egységéhez kell benyújtani.

A Kedvezményezettek PEJ-jel kapcsolatos feladatai, tennivalói:

1. Negyedéves előrehaladási jelentések elkészítése és benyújtása.
2. A benyújtás személyesen történik, egyeztetett időpontban.
3. Információs szolgáltatás és a helyszíni látogatások, ellenőrzések során a dokumentumokba való betekintés biztosítása.
4. A projekt végén zárójelentés készítése.
5. Dokumentumok megőrzése a támogatási szerződésben rögzített időpontig

MIT VIZSGÁLNAK A PROJEKT ELŐREHALADÁSI JELENTÉSEKBEN?

A közreműködő szervezetek a benyújtott előrehaladási jelentés ellenőrzése során formai és tartalmi kritériumok alapján vizsgálják meg a jelentést.

Formai (teljességi) ellenőrzés:

- időben lett-e benyújtva az előrehaladási jelentés,
- dokumentumok és igazolások ellenőrzése (megfelelő aláírás, bélyegző), elszámolható költségek és számszerűsíthető eredményekre vonatkozó számítások helyessége.

Tartalmi (pénzügyi, szakmai, eljárásrendi) ellenőrzés:

- a tevékenységek összhangban állnak-e a Támogatási Szerződésben foglaltakkal;
- a bemutatott előrehaladás illeszkedik-e a Szerződésben meghatározott követelményeknek;
- Pénzügyi előírások teljesülése;
- a közbeszerzési szabályok és az EU horizontális elveinek betartása.

Amennyiben a jelentés megfelel a formai és tartalmi követelményeknek, valamint a jelentés alapján az elvégzett tevékenységek és az előrehaladás a támogatási szerződésnek megfelelő, sor kerülhet a támogatás kifizetésére.

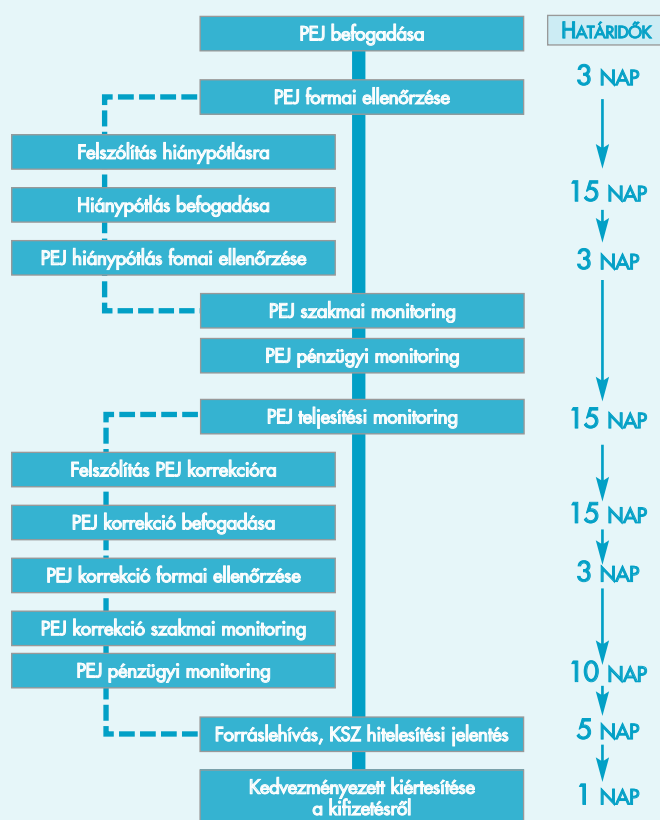
HOGYAN TUDJUK CSÖKKENTENI A PEJ-BEN ELŐFORDULÓ HIBÁK SZÁMÁT?

Az eddigi tapasztalatok alapján a beadott PEJ-ek túlnyomó többségét hibásan nyújtják be, amely jelentős erőforrásokat köt le a közreműködő szervezeteknél, és csúszást idézhet elő a kifizetések esetében is, végső esetben a projekt pénzügyi megvalósítását is veszélyeztetve.

„Egy csónakban evezünk”: a Kedvezményezettek és a közreműködő szervezetek közös érdeke, hogy a projekt a tervezett ütemben haladjon előre

A PEJ benyújtásától a kifizetésig meglehetősen sok idő eltelhet, gyakran előfordul, hogy már a következő PEJ beadás közeledik, de még az előző kifizetése sem történt meg. Gyakori probléma, hogy ilyen esetekben már a következő PEJ is még az előző hibáit hordozza magán, így „torlódnak fel” a köztes kifizetések. Mindezek elkerülése, és a minél gyorsabb kifizetés érdekében az első hiánypótlásra, vagy korrekcióra küldött PEJ után érdemes az önellenőrző lista alapján a későbbi jelentésekhez egy ellenőrző listát készíteni, így kisebb az esélye annak, hogy ugyanazt a hibát újra elkövessük.

A PROJEKT ELŐREHALADÁSI JELENTÉS ELFOGADÁSA

A MEGFELELŐEN BENYÚJTOTT PEJ ESETÉN "EGYENES ÚT VEZET" A KIFIZETÉSHEZ

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Észak-Magyarországi Integrátor Alapítvánnyal karöltve indítottuk útjára azzal a céllal, hogy egy cikksorozat keretében bemutassuk a régiót, és annak fejlődési irányvonalait.

A turizmus szerepe a programozásban – az Europark és az ECTN programokról röviden

Jelen cikkemben az Észak-magyarországi régió fejlesztéspolitikai helyzetét a turisztika szektorának alapul vételével vizsgálom, és célom, hogy egy turisztikai programcsoport érintőleges bemutatásával feltárjak bizonyos potenciális kitörési pontokat. Ez egyben azt is jelenti, hogy természetesen nem törekedhetek kimerítő részletességű elemzésre, pusztán a kulcsfontosságú sarokpontokat szeretném érinteni.

Alapvetően tehát az Europark projekt témaköreit érintem, illetve ennek jellemzőit kísérem meg feltárni. Miért is fontos ez a terület a későbbi fejlődés szempontjából? Azért, mert Magyarország jelentős része a vidék fogalmi köre alá vonható, ennél fogva a fejlesztő tevékenységek egy része a vidékfejlesztés égisze alatt, és/vagy annak szolgáltatában megy végbe. A vidék, illetve a vidékfejlesztés azonban ma már koncepcióban mást, többet, és minőségileg eltérő tartalmat takar, mint tette azt akár csatlakozásunk előtt. Jelenleg a fejlesztési tendencia a vidék kapcsán az, hogy e térséget multifunkcionális egységként kell kezelni, illetve azzá kell változtatni. Ez azt jelenti, hogy olyan intézkedéseket, programokat és projekteket kell fogantatni, megvalósítani, amelyek elsősorban ezt a célt segítik megvalósítani. Mindezt abból a célból kell megtenni, hogy a vidék szerkezetváltása kiteljesedhessen – értem ezalatt mind a társadalmi, mind pedig a gazdasági szerkezetváltást, ami magába foglalja majd egy újszerű szemléletmód meghonosodását. Ez az új szemléletmód már jelenleg is megmutatkozik abban, hogy amikor a vidék fejlesztéséről beszélünk, akkor ezalatt nem elsősorban a termelés mennyiségi paramétereinek növekedését kell érteni, hanem – amennyiben a termelés, az agrár vonulat fejlesztése mellett maradunk – akkor hangsúlyozottan a technológiai innovációkra, a gazdálkodási szerkezet modernizálására és az addicionális vagy alternatív tevékenységek csoportjára kell gondolni. Ezek tükrözik a vidék multifunkcionalitását, amely kifejezésre jut a Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégiában is. Mindez illeszkedik az Új Magyarország Fejlesztési Stratégiához – az illeszkedés pedig több Operatív Program vonatkozásában mutatható ki.

Mire gondolok mindezek említése révén? Elsősorban arra, hogy a vidéknek a múltban elsősorban agrárfunkciója volt, egyfajta élel-kamra szerepét töltötte be, amely mára kibővült, és az adódó lehetőségeket egy komplexebb struktúrában bír, de ki kell használni. A régi tevékenységi és funkcionális területek továbbfejlesztése mellett ki kell aknázni a kultúrában, a tradíciókban, a tájspecifikumokban rejlő potenciált. Fontossá válik a kulturális turiz-

mus, s ez magával hozza azt, hogy a gazdaságfejlesztő tevékenységek nem csak és egyre inkább nem az agrár ágazathoz kötődnek, hanem a szolgáltató szektorhoz. Felértékelődnek például a nem mezőgazdasági jellegű vállalkozások, és egyre pregnansabban jelenik meg a – humán és fizikai típusú – infrastrukturális fejlesztések problematikája, mivel ez az alternatív tevékenységek sikerének alfája és omegája. Így aztán indokolt vizsgálni, hogy ezen alternatív tevékenységek körében milyen lehetőségek kínálkoznak és hogy e téren milyen eredmények, tapasztalatok vannak.

AZ EUROPARK PROJEKT

Mi is az Europark projekt tulajdonképpen? Erre a kérdésre azt a választ adhatjuk, hogy ez a projekt egy multifunkciós, nemzetközi együttműködési modellt szem előtt tartó fejlesztési elképzelés, egy tematikus park komplexum. Ennek komplexitása több szinten is megmutatkozik. Egyrészt az jelzi összetett voltát, hogy itt voltaképpen két ország különböző területeinek tematizált hálózatra szervezéséről van szó egy kvázi keretstratégia keretei között, másrészt azonban ennél többről is beszélhetünk. A tematizált, kulturális turizmus élénkítését segítő projekt helyszínének jellege szerint is differenciált kínálat nyújtását tartja szem előtt, amikor városi jellegű (City) és hegyi, tehát a természeti környezet szépségeit kiemelő (Mountain) parkok kialakítását egyaránt előírja. Ezek természetesen eltérő közönséget mozgathatnak meg. A különböző jellegű helyszínek összekapcsolásuk, komplex programajánlatban való szerepeltetésük révén a két különböző fogyasztói kört akár integrálhatják is, ezáltal növelve a befektetések megtérülését mindkét típusú projekthelyszínen. Ez ahhoz vezethet ideális esetben, hogy a részes vállalkozások is fellendülnek, tartós munkahelyek jöhetnek létre, esetleg gyarapodó kapacitással. Konkrét, kedvező ágazati hatások várhatóak ebben az esetben.

A TURIZMUS ÉLÉNKÍTÉSE

Milyen részlegei is vannak a hegyi és a városi parkoknak, milyen szolgáltatások érhetők el általuk, amelyek a turizmus élénkítésének irányába hathatnak?

A hegyi parkok tekintetében például ott a klimatikus gyógy és wellness park, amely egyaránt szolgál a gyógyulni vágyók örömeire, másrészt azonban a wellness szolgáltatások trendszerű kedveltsége okán ez a lehetőség igen vonzó lehet a nagyobb fogyasztóképességű, tehetősebb vendégek számára is. Érdemes ab-

ban is gondolkodni, hogy esetleg van-e arra lehetőség, hogy a gyógyturizmus egy részéhez valamiféle állami támogatást lehessen igénybe venni. Másik vonzó adottság a Sí park létrehozása, amely szintén komplex szolgáltatásokat nyújt: nem csak síelésre, hanem például olyan kuriózum számba menő sportok űzésére is igénybe vehető, mint a kutyaszánhúzás, vagy a szkúter használat. Látható tehát az eddigiekből is, hogy széles a vendégek palettája mind célzott korosztály, mind pedig a potenciális vendégek anyagi helyzete szempontjából, különösen, ha figyelembe vesszük a golfpálya, házi- és vadállatpark, ún. vidéki park illetve ifjúsági park kínálatát, adottságait.

Mindezekről természetesen megkülönböztethető profillal rendelkezik a City Park típusa, amely urbánus környezetbe helyezi az élményeket vidám parkjával, aqua parkjával és öko-parkjával. E két kínálati paletta azonban nem kell, hogy szegregálódjon, egymástól szorosan elkülönüljön, sőt: előnyös, ha komplex programkínálatot is kialakítanak – természetesen ezt azzal is ösztönözni lehet, ha a közlekedési infrastruktúra szembeötlően és gyorsan kínálja a programkapcsolás esélyét.

NEMZETKÖZI JELLEG

Mint említettem, e projekt nemzetközi jellegű, és ezáltal a magyar és szlovák fél együttműködését kívánja meg. A koordináció és tervezés tehát közös feladat és felelősség. Össz-költségvetése kb. 800.000 millió szlovák korona.

A projekt a parkok interaktív közös hálózata kialakításának esélyét villantja fel. A magyar és a szlovák oldal szoros kooperációjával Turisztikai Háromszög jöhet létre! A részesek: olsavai kistérség (City), Stósz Fürdő, Szomolnok, Uhorná (Mountain), BAZ megye (City). Ezek interaktívan összekötött hálózatot alkothatnak! Mindennek az a jelentősége, hogy régióspecifikus intézkedések fogantatására nyílik lehetőség.

A specifikációk kiteljesítésére eszközöket kell teremteni. Az egyik ilyen eszköz az Integrált Közlekedési Rendszer, amely az egyes europark egységek között kerül kialakításra. Fontos a gyors és egyszerű elérhetőség és erre a vasút kínál kézenfekvő lehetőséget. Természetesen ez nem jelent mást, mint hogy két nagy beruházás összekapcsolása válik szükségszerűvé. Az egyik beruházást az europarkok megvalósítása jelenti, melyek idegenforgalmi komplexumok, míg a másikat maga az Integrált Közlekedési Rendszer képviseli (IKR). Az IKR tervezett iránya érintené Kassa és Szepsi térségét, és elér egészen Stószig, ahonnan kombinálható közúti, buszos eszközökkel, de vannak előnyei függőpályás megoldásnak is. Különösen előnyös lenne az, ha az IKR kiterjedne Magyarország területére is, erre pedig jó esély van, amennyiben Magyarország, illetve az Észak-magyarországi régió szervesen integrálódik a projektbe.

Ehhez természetesen szükségesek előzetes kalkulációk a komplexum látogatóinak becslését illetően. E tekintetben Kassa-Eperjes és BAZ megye lakosságát alapul véve mintegy 2,3 millió lakossal számoltak a tervezők. A projekt tevékenységei szlovák és magyar oldalon egyaránt egybekapcsolódnak. Jelenleg a szlovák oldalon tény, hogy kialakítottak egy menedzsment szervezetet a projektgazda és a kassai önkormányzat részvételével. Ennek a szervezetnek a feladata a projekt előkészítése és realizálása. Felvették a kapcsolatot jelentős beruházói érdekcsoportokkal, amelyekkel a tárgyalások már megkezdődtek, az europarkra vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány pedig folyamatban van, míg az IKR-re vonatkozó tanulmány már elkészült.

A magyar oldal részéről az előkészítő szakasz részeként folyik a partnerek keresése, a lehetőségek felmérése a turisztikai attrakciók körének bővítése tekintetében. Tokaj, Hegyköz, Edelény, Sá-

toraljaúj hely például már vázolhatta a bekapcsolódás szempontjából érdeklődésre számot tartható adottságait, de bevonásra került Miskolc önkormányzata is, valamint a nemzeti parkok köre, a közlekedési ágazat részéről – az IKR vonatkozásában jelentőséggel bírón – a MÁV valamint a NORDA.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK

Látható tehát, hogy jelenleg a projekthez való kapcsolódási pontok feltárása folyik a magyar oldalon, és e tekintetben például az alábbi kezdeményezések bírnak jelentőséggel.

Fony község határában például vadasparkot, valamint erdei tanösvényt terveznek, s ennek a projektnek a hatókörébe öt zempléni település is be tud kerülni, növelve idegenforgalmi eredményeit. Ez az az öt község, amelynek területét érinti a tanösvény. A projekt megvalósulásának különös előnyeként az szolgálna, hogy az összekapcsolódhatna az Országos Kéktúra, valamint az EUROVELO útvonalával. Ezen kívül az is jelentős előny a projekt szempontjából, hogy a térség a Budapest-Eger-Miskolc-Kassa tengely mentén fekszik. Kassa illetve a Kassai Repülőtér közelsége megnyithatja a térséget a szélesebb körű nemzetközi látogatottság előtt, ami szintén a projekt potenciálját jelzi. Így tehát mindenképpen támul a projekt horizontja.

A program szerint jelenleg érintettek köre a következő:

- Mogyoróska Község Önkormányzata
- Hejce Község Önkormányzata
- Baskó Község Önkormányzata
- Fony Község Önkormányzata
- Regéc Község Önkormányzata
- Aggteleki Nemzeti Park
- Északerdő Rt.
- Papejusi Erdőbirtokosság

A megvalósítási költség mintegy 280.000.000 Ft. Ezt a projektet 2004-ben már ROP projektként pályáztatták, akkor azonban a ROP 1.1. keretében nem nyert támogatást. Most azonban jó esély van arra, hogy a kezdeményezés mögé komoly erőforrásokat lehet állítani.

A források feltérképezésére tanulmány is készült, melyből kiderül, hogy azt jelen esetben is az Észak-magyarországi ROP-hoz kapcsolták, mégpedig a második prioritáshoz, ami a turisztikai potenciál erősítését tűzi ki célul. A 2.1 intézkedés a térségi turisztikai vonzerők erősítésére, a 2.2. a szálláshelyek és szolgáltatások fejlesztésére, a 2.3. a helyi és térségi desztináció-menedzsmentre, illetve a 2.4. pedig a regionális klaszterképzésre vonatkozik. Ezek mind olyan területek, amelyek forrásai bevonhatók tematikailag a projektfinanszírozásba – ez pedig egy 60 milliárd forintos kapcsoló forrásösszességet takar. Mindemellett ott a 3. prioritás, amely kapcsolható a projekthez, hiszen témája a település-fejlesztés, illetve a 3.2. prioritáscsoport, amely a kistérségek központi településeinek fejlesztésére koncentrál. Az 5. prioritás pedig azért jelentős, mert ez támogatja a közlekedés fejlesztését, mintegy 26 milliárd forinttal. Ezek tehát azok az eszközcsoporthoz, melyek kapcsolódási pontokkal bírnak a fejlesztéshez, és amelyekből a finanszírozandó projekt költségvetését elő kell teremteni. Az, hogy a projekt a jövőben sikertörténété avanzsálódik majd, vagy a korábbi próbálkozásokkal azonos módon elbukik végül, még kérdés.

Dr. Bereznay Gábor

Miskolci Egyetem

Állam- és Jogtudományi Kar

Közigazgatási Jogi Tanszék

Ph.D. hallgató

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszámoljunk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

Műhelymunkákkal folytatódik a partnerségépítés a Közép-magyarországi régióban

A „Partnerségépítés ösztönzése a Közép-magyarországi régióban” címet viselő ROP 3.1.3 projekt 2006. szeptember 1-jén indult el. A Közép-magyarországi régió teljes területére kiterjedő partnerségépítő program szakmai megvalósítása zökkenőmentesen és ütemterv szerint folyik, végrehajtása 2007 decemberéig tart.

A projekt kiemelt célja a régióban élők közötti partnerség kialakítása, a már működő partnerségek felkarolása és támogatása. Az adott partnerségi csoportban dolgozó, a kistérségi együttműködés kialakításáért és hosszú távú fenntarthatóságáért elhivatott szakembereket gyakorlatorientált csoportmunkára, ún. műhelymunkákra hívjuk össze, témánként összesen öt-hat alkalommal. A műhelymunkák az önkormányzati, a vállalkozói, valamint a civil szféra, érdekvédelmi szervezetek és szakképző intézmények partnerségi kapcsolatait alapozzák meg. A közös munka célja, hogy a régiós fejlesztésekben érintett (és esetenként ellenérdekelte) felek megtalálják közös érdekeiket, fejlesztési lehetőségeiket.

A műhelymunkák célcsoportjai:

- Kistérségek, kerületek releváns szereplői – önkormányzatok munkatársai, kistérségi társulások vezetői és tisztségviselői, önkormányzati cégek munkatársai, vállalkozások, oktatási, egészségügyi, kulturális, turisztikai intézmények munkatársai stb.

- Munkaügyi központok
- Nemzeti Park Igazgatóságok munkatársai
- Területileg érintett környezetvédelmi-, természetvédelmi-, vízügyi felügyelőség
- Közművelődési intézmények szakemberei
- Civil szervezetek
- Magánszemélyek
- Az adott témában illetékes bármely egyéb szereplő

Összesen 70 műhelymunka kerül megrendezésre, melyből 2007. április 17-ig már húsz lezajlott. Jelenleg 6 kistérségben 7 különböző témában folynak egyeztetések:

- Budapest, Pesterzsébet-Soroksár – Csónakház
- Cegléd – Térségi Idősek és Fogyatékosok Rehabilitációs és Szabadidő Központja
- Gyál – Gyáli patak revitalizációja
- Pilisvörösvár – Pilisi foglalkoztatási partnerség
- Pilisvörösvár – Pilisi kerékpárút
- Ráckeve – Csepel-sziget és környéke kerékpárút
- Szob – Szob Nagybörzsöny kisvasút teljes, turisztikai célú helyreállítása

A partnerek egymásra találásának segítése érdekében a Pro Régió Kht. honlapján on-line adatbázis működik, amely az alábbi címen érhető el: www.kozpontiregio.hu/rop313/

A KÉPZÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL,
A NEMZETI FEJLESZTÉSI TERV KERETÉBEN VALÓSUL MEG.

A Közép-magyarországi régió aktuális hazai pályázati információi

TÁJÉKOZTATÓ A DECENTRALIZÁLT HELYI ÖNKORMÁNYZATI FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSI PROGRAMOK ELŐÍRÁNYZATAI, VALAMINT A VIS MAJOR TARTALÉK FELHASZNÁLÁSÁNAK 2007. ÉVI PÁLYÁZATAIRÓL

A Közép-magyarországi régióban 2007-től az előirányzat kezelője a Pest Megyei Területfejlesztési Tanács helyett a Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács (továbbiakban: Tanács) lett.

A pályázati kiírások 2007. február 28-án kerültek meghirdetésre. Az önkormányzatok 2007. április 15-ig nyújthatták be pályázataikat. Ez alól kivétel a vis maior támogatások igénylése, melynek végső határideje 2007. december 31.

Az előirányzat az alábbi fejlesztési forrásokat és kereteket tartalmazza:

FEJLESZTÉSI FORRÁS	Keret (millió Ft)
1. Területi kiegyenlítést szolgáló önkormányzati fejlesztések támogatása (HÖF TEK1)	22,395
2. Önkormányzati fejlesztések támogatása területi kötöttség nélkül (HÖF CÉDE)	946,558
3. Települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat felújításának támogatása (TEUT)	2 612,2
4. Decentralizált vis maior	70,9

A régióban mind a négy programot a Pro Régió Ügynökség bonyolítja le. A pályázati dokumentációk teljes terjedelemben ingyenesen letölthetők a www.kozpontiregio.hu honlapról, valamint a nyertesek listáját is ezen az internetes oldalon olvashatják a döntést követően. A programmal kapcsolatban felmerült kérdések esetén a Pro Régió Ügynökség témáért felelős munkatársai folyamatosan a pályázók rendelkezésére állnak.

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK VIS MAIOR FELADATAINAK TÁMOGATÁSA

A támogatás célja az előre nem látható természeti vagy más eredetű veszély miatt szükségessé váló, indokolt védekezés többletkiadásainak részbeni, vagy teljes támogatása, valamint az önkormányzati tulajdonban lévő építményt (épületet, utat, hidat, kompot, ár- és belvízvédelmi létesítményt, közművet és műtárgyait) sújtó, előre nem látható természeti vagy más károk helyreállításának részbeni támogatása a biztosításból, vagy egyéb módon megtérülő károk figyelembevételével.

A pályázók köre területi kötöttség nélkül a helyi önkormányzatok és többcélú kistérségi társulások.

TÁJÉKOZTATÓ A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK 2007. ÉVI CÉLTÁMOGATÁSÁRÓL

A decentralizált fejlesztési programok támogatási rendszerén belül a Közép-magyarországi régióban a helyi önkormányzatok 2007. évben is pályázhatnak céltámogatásra. A Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács (továbbiakban: Tanács) a céltámogatási igénybejelentésekhez 8,4 millió forint keretet biztosít. A rendelkezésre álló szűkös pénzügyi forrás ellenére az előző években már megismert szennyvízelvezetésre és -tisztításra, valamint működő kórházak és szakrendelők egész-

ségügyi gép-műszer beszerzéseire adható vissza nem térítendő támogatás.

A céltámogatási igénybejelentéseket 2007. április 1-ig nyújthatták be az önkormányzatok a Magyar Államkincstár területileg illetékes szerveihez, melyek támogathatóságáról a Tanács az egyes szakmai szervezetek (Területi Vízgazdálkodási Tanács, Regionális Egészségügyi Tanács) véleményének figyelembevételével 2007. május 31-ig hoz döntést. A céltámogatásban részesülő, valamint az igény-kielégítési sorrend figyelembevételével a támogatható körbe tartozó, de a feltételeknek nem megfelelő önkormányzati igények jegyzékét a Tanács az Önkormányzatok Közlönyében, valamint a www.kozpontiregio.hu honlapon teszi közzé a döntést követően.

TÁJÉKOZTATÓ A 2006. ÉVI TELEPÜLÉSI ÚTBURKOLAT-FELÚJÍTÁSI ÉS HULLADÉK KÖZSZOLGÁLTATÁS FEJLESZTÉSI PÁLYÁZATOK PÉNZÜGYI ELSZÁMOLÁSAINAK BENYÚJTÁSÁRÓL

A Települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat felújítása és a Települési hulladék közszolgáltatás fejlesztése c. pályázatok elszámolásainak benyújtására 2006. évben megítélt támogatás esetén a tervezett befejezési határidőt követő 30 napon belül, de legkésőbb 2007. május 15-ig, 2007. évre megítélt támogatás esetén legkésőbb 2008. május 15-ig van lehetőségük a Kedvezményezetteknek.

A támogatás a fejlesztés tervezett befejezéséig kiállított számlákra a Támogatási Szerződés szerinti befejezési határidőt követő 60 napig folyósítható.

A 2006. évi ütemmel 2007. május 15-ig minden pályázat esetében el kell számolni!

Az elszámolás módját részletező Pénzügyi eljárásrend, valamint a kapcsolódó dokumentumok a www.kozpontiregio.hu honlapról letölthetők.

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat a Közép-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszéljünk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

A Közép-dunántúli Operatív Program regionális akcióterve (2007-2008) és az első körös társadalmassítási akciójának tapasztalatai

AKCIÓTERV ELSŐ KÖRÖS TÁRSADALMASÍTÁSÁNAK MENETRENDJE

ESEMÉNY	TERVEZETT IDŐPONT
KD AT 2. – KDRFT által társadalmi, szakmai egyeztetésre alkalmas dokumentumként elfogadott – változata	2007. január 12.
11 kistérségi, 3 megyei rendezvény (Honlapról folyamatosan letölthető az akcióterv elfogadott változata)	2007. február – március
Észrevételek beérkezésének határideje	2007. március 5.
Munkacsoportülések keretében az észrevételek megvitatása	2007. március 12-13.
RFT elé kerülő javaslatok Bizottsági üléseken történő megtárgyalása	2007. március 22.
A Bizottsági üléseken elfogadott javaslatokkal módosított KD AT 3. változatának megtárgyalása	2007. március 30.

AZ AKCIÓTERV TOVÁBBI KIDOLGOZÁSÁNAK ÉS EGYEZTETÉSÉNEK TERVEZETT MENETRENDJE

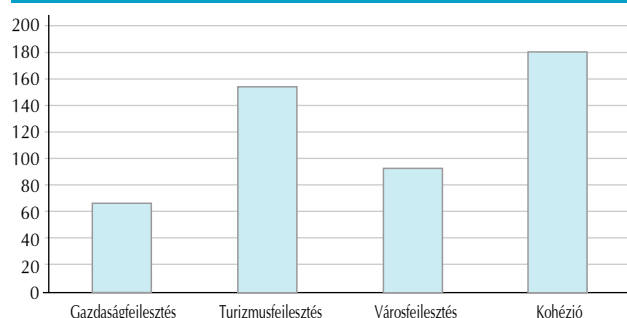
ESEMÉNY	TERVEZETT IDŐPONT
KD AT 3. – KDRFT által első körös partnerségi egyeztetésen átjutott, további társadalmi, szakmai egyeztetésre alkalmas dokumentumként elfogadott – változata	2007. március 30.
Ágazati egyeztetések a RAT szintű lehatárolások miatt, másrészt a DG Regio OP-kra vonatkozó észrevételei okán keletkező új lehatárolási megállapodások érdekében	2007. április – május
KD AT 4. – 2 körös szakmai, társadalmi egyeztetésekkel kiegészített, DG Regio KD OP-ra vonatkozó véleményeivel visszacsatolt – változata	2007. május – június
KD AT 4. – KDRFT által elfogadott, Kormány elé szánt – változata	2007. június – július

A TÁRSADALMASÍTÁS SZÁMSZERŰSÍTHETŐ EREDMÉNYEI

- Közel 100 szervezet élt a véleményezés lehetőségével
- Önkormányzatoktól, non-profit szervezetektől és vállalkozásoktól egyaránt érkeztek észrevételek
- 23 kistérségből érkeztek elektronikus úton vélemények (legaktívabbak a Veszprém megyei kistérségek voltak)

EGYES PRIORITÁSOKHOZ BEÉRKEZETT ÉSZREVÉTELEK

2. ÁBRA

A REGIONÁLIS TEMATIKUS BIZOTTSÁGOK FŐBB VÁLTOZÁSI JAVASLATAI A KD AT ELSŐ KÖRÖS TÁRSADALMASÍTÁSA SORÁN BEÉRKEZETT VÉLEMÉNYEK ÉS EGYÉB MÓDOSÍTÓ INDÍTVÁNYOK ALAPJÁN

Regionális gazdaságfejlesztés prioritás

Főbb változások

Iparterületek fejlesztése: ipari parkok és barnamezős területek mellett meghatározott kritériumok alapján zöldmezős iparterületek fejlesztése is lehetséges

A támogatás alsó határa lecsökkent az

- 1.1.1. Regionálisan kiegyensúlyozott, vonzó telephelyi, iparterületi infrastruktúra kialakítása konstrukció-, (25 MFt)
- 1.1.2. A vállalkozásokat támogató szolgáltatói háttér fejlesztése konstrukció

Technológiai inkubátor komponense-, (25 MFt)

- 1.1.3. A regionális és helyi befektetések vonzását segítő szolgáltatások hatékonyságának növelése konstrukció-, (3 MFt)

- 1.3.2. Innovációs menedzsment szolgáltatások fejlesztése konstrukció-, (5 MFt)
- 1.4.1. Alap- és emelt szintű vállalkozói tanácsadás támogatása konstrukció esetében (2 MFt)

II. Regionális turizmusfejlesztés prioritás

Főbb változások

Támogatási összeg módosult:

Kiemelt vonzerők esetében a támogatás min. összege, integrált vonzerőfejlesztésnél a max. összege 500 millió Ft-ról 400 millió Ft-ra csökkent.

Szálláshelyfejlesztésnél 20 millió Ft-ra csökkent a támogatás alsó határa.

A 2. intézkedés mindhárom konstrukciójánál a támogatás alsó határa 3 millió Ft lett.

Támogatásintenzitás: az alacsonyabb kategóriájú szálláshelyek esetén 40%-ról 60%-ra emelkedett.

UMVP: lehatárolási egyeztetések alapján bor-, lovas-, és gasztronómiai turizmus fejlesztése a ROP-ból, horgász és vadászturizmus fejlesztése (5000 fő alatti településeken) az UMVP-ből támogatható

III. Integrált városfejlesztés a Közép-Dunántúlon prioritás

Főbb változások

a 3.1.1. Értékmegőrző városrehabilitáció konstrukció földrajzi területe kibővült, megnyitásra került a régió minden városi jogállású települése számára

a 3.2.1. Leromlott vagy leromlással veszélyeztetett városrészek rehabilitációja konstrukció akcióterületének lehatárolási, állapotromlással és társadalmi kirekesztéssel küzdő vagy azzal fenyegetett helyzetét tükröző indikátorai kivételre kerültek azzal, hogy mind az indikátorok köre, mind a teljesítési küszöbértékek egyeztetés és pontosítás alatt állnak

IV. Helyi és térségi kohéziót segítő infrastrukturális fejlesztés prioritás – humán fejlesztések

Főbb változások

Közközpont: Támogathatók az önálló gimnáziumok mellett azok az iskolák is, ahol a többségében gimnáziumi osztályok mellett szakközépiskolai osztályok is vannak

Óvodai fejlesztések max. támogatás 75 millió Ft helyett 150 millió Ft

Alap és középfokú oktatás: max. támogatás 250 millió Ft helyett 300 millió Ft

Egészségügy: ESZA típusú prevenciók programok TÁMOP-ból támogathatóak

Szociális terület: max. támogatás 100 millió Ft helyett 150 millió Ft

IV. Helyi és térségi kohéziót segítő infrastrukturális fejlesztés prioritás – 4.5. intézkedés környezeti értékek védelmére, környezetbiztonság növelésére irányuló fejlesztések

Főbb változások

4.5.1. Szennyvízelvezetés és -kezelés fejlesztése

Kétfordulós nyílt projekt-kiválasztási eljárás

4.5.4. konstrukció Települési vízrendezés fejlesztése névvel kibővült a belterületi belvízveszély csökkentésére irányuló tevékenységek támogatása mellett a belterületi csapadékvíz elvezetés fejlesztésével

IV. Helyi és térségi kohéziót segítő infrastrukturális fejlesztés prioritás – 4.6. Elérhetőség növelése intézkedés

Főbb változások

4.6.1. Térségi jelentőségű közutak fejlesztése konstrukció

Támogatásintenzitás 100%

4.6.2. Belterületi utak fejlesztése konstrukció

Támogatható tevékenységek köre kibővült új, meglévő útszakaszhoz kapcsolódó belterületi gyűjtőút építésének lehetőségével (max: 1 km, áthaladó forgalom elvezetését, településközpont tehermentesítését szolgálja)

	2007	2008	2007-2013 ÖSSZESEN
I. prioritási tengely: Gazdaságfejlesztés	5 613 485 518	5 379 894 465	24 290 175 863
II. prioritási tengely: Turizmusfejlesztés	5 991 148 655	6 334 441 927	38 475 784 309
III. prioritási tengely: Integrált városfejlesztés	587 985 382	2 584 859 838	22 671 351 161
IV. prioritási tengely: Kohézió	9 756 643 461	7 006 297 416	70 280 720 279
I-IV. prioritás összesen	21 949 263 016	21 305 493 647	155 718 031 613
V. prioritási tengely: Technikai segítségnyújtás	819 761 004	795 717 508	5 815 756 543
Összesen**	22 769 024 021	22 101 211 155	161 936 794 772
Összesen %	14,060%	13,648%	100 %

* Folyó áron (271 Ft/euro) árfolyamon kalkulált forráselosztás

** Éves forráskeretek a Kormány által 2006. október 26-án elfogadott ÚMFT-ben kerültek rögzítésre.

Egység a sokféleségben – 2008. a Kultúrák Közötti Párbeszéd Európai Éve

Oktatás és kultúra

A kultúrák közötti párbeszéd európai évének ötlete Ján Figel'-től, a kultúráért felelős európai bizottsági biztos-tól származik. Figel' elképzelését 2004. szeptemberi európai parlamenti meghallgatásán terjesztette elő. A KultúrPont Iroda munkatársa a „2008.: a Kultúrák Közötti Párbeszéd Európai Éve” kezdeményezés ötletének felvetőjével, Ján Figel' oktatásért, kultúráért, és ifjúságért felelős EU-biztossal beszélgetett az évről és annak tervezett programjairól. A politikus örömmel fogadta, hogy e témáról kérdeztük.

JÁN FIGEL' OKTATÁSÉRT, KULTÚRÁÉRT, ÉS IFJÚSÁGÉRT FELELŐS EU-BIZTOS

– Európa jelentős változásokon ment, megy keresztül. A folyamatos bővítések, az egységes piac teremtette megnövekedett mobilitás, valamint az Európán kívüli világgal folytatott jelentős kereskedelmi és munkaerő-csere-folyamatok össz-hatása révén. A kultúrák közötti párbeszéd nemcsak az európai népek egymáshoz való közeledésének nélkülözhetetlen eszköze, hanem ezek kultúráit is közelebb hozza egymáshoz – kezdte a beszélgetést Figel', aki egyben hangsúlyozta: jó lenne, ha valamennyien észreven-

nénk, hogy Európa sokkal több egyszerű piacnál. Itt ugyanis kiemelt szerepe van a nyitottságnak, hiszen ennek alapján könnyebb szembenézni a jövő kihívásaival. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a sokszínűség erősíti Európát. Használjuk ki ezt az adottságot, hiszen Európa ereje ebben rejlik – tette hozzá a szlovák politikus.

Ezt a gondolatmenetet folytatva Ján Figel' hozzáfűzte, hogy a nyelvi, etnikai és vallási sokszínűség tisztelete elengedhetetlen. Az Unió nem a különbségek eltüntetését irányozza elő, nem egységes identitás kialakításáról szól, hanem az Európa népei közötti szorosabb együttműködés és megértés a cél. Jól látható és tapasztalható – folytatta –, hogy a migráció nehézséget jelent egyes régiókban. Az új tagállamoknak a csatlakozás gazdasági kérdései mellett egyéb kérdésekkel, például a kisebbségek helyzetével is foglalkozniuk kell – a roma közösségek ügye például több régióban is érzékeny terület. A politikus hangsúlyozta: demokratikus, szabad Európa csak demokratikus és szabad közösségeken alapulhat. Azok számára is azonos lehetőségeket kell biztosítani, akik ma még hátrányos helyzetben vannak.

CÉLOK, KÖLTSÉGVETÉS

A 2008-as európai év különleges eszköz az Unió területén élő emberek, polgárok figyelmének felhívására a közös európai értékekre.

- Arra gondolok, hogy a párbeszéd képes a társadalom valamennyi területét, alkotórészeit megmozgatni és bevonni a közös programba. – mondta Figel', aki úgy véli: a figyelem felhívása többek között azért fontos, mert nyitott európai polgárookra van szükség, hogy a sokszínűség ne konfliktusokhoz vezessen, hanem inkább a közös érték tiszteletét váltsa ki. A kultúrák közötti párbeszéd, a kulturális tevékenységben való részvétel segíthet a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok társadalmi kirekesztettségének, elszigetelésének leküzdésében.
- Szeretném hinni, hogy a kultúrák közötti párbeszéd segíthet abban, hogy ezek a csoportok újra helyet találjanak az adott társadalomban – érvelt a politikus.

A kulturális párbeszéd nemcsak a figyelemfelkeltésre jó, hanem segít jobban megismerni egymást – különösen ami a kulturális hagyományokat, a vallási gyakorlatot és a történelmet illeti. Ennek kapcsán a politikus hangsúlyozta: a kultúrák közötti párbeszéd segíthet a magán-, a társadalmi és a polgári élet alapvető értékeinek átadásában. Ezek: a szolidaritás, a tolerancia, a demokrácia és a kulturális sokféleség megértése.” Regionális és helyi szintű

együttműködésre van szükség oktatási és képzési létesítmények, nem-kormányzati szervezetek, ifjúsági, sport-, kulturális és vállalati szerveződések részvételével. A Kulturális Párbeszéd Európai Événél céljai között találjuk a kultúrák közötti párbeszéd előmozdítását, és egy olyan tevékeny és a világra nyitott európai polgárság megteremtését, amely tiszteletben tartja a kulturális sokszínűséget, és amelynek alapja az uniós közös érték. Ez a párbeszéd az ismeretek cseréjének és a kultúrák megismerésének legfontosabb eszköze lehet.

A Bizottság az európai évre 10 millió eurós költségvetést biztosít. Ebből a keretből finanszírozzák azokat a projekteket, amelyek közösségi szinten főleg a fiatalok figyelmét hívják fel az európai év célkitűzéseire. Tagállami szinten az európai dimenziójú programok számíthatnak uniós támogatásra, közösségi szinten pedig az európai év előkészítését, illetve hatását vizsgáló kutatások és tanulmányok elkészítését finanszírozzák.

Ján Figel' ugyanakkor azt is hangsúlyozta: lehetőséget kell biztosítani az állampolgároknak arra, hogy a párbeszédén keresztül részt vehessenek egy egységes Európa építésében, amely demokratikus és kulturális sokszínűsége révén gazdagabb és összetartóbb lesz.

VÁRT EREDMÉNYEK

És mit vár a biztos ettől az évtől? Elsősorban a figyelem felkeltését a sokszínűség adta gazdagság iránt, a tolerancia és kölcsönös megértés ösztönzését, és nem utolsósorban a közös értékeken, történelmen és kultúrán alapuló európai identitás fejlesztését. Figel' még két, számára fontos dolgot tett hozzá mindehhez: nevezetesen az aktív európai polgárság koncepcióját, amely fontos szegmense lehet az évről, valamint a közösséghez tartozás érzésének fejlesztését.

A biztos utalt arra is, hogy egyre többet hallani a multikulturális problémákról, feszültségekről. Ezek megoldásaként a közös párbeszédre – kultúrák közötti párbeszédre szólít fel.

– A párbeszéd az érettség jele. Egy párbeszéd során egy meg egy az kettőnél több, hiszen különféle szinergiák lépnek működésbe. Párbeszéd nélkül az előbbi összeadás végeredménye kettőnél kevesebb, mert félreértések lehetségesek, elveszhetnek információk. Párbeszéd nélkül elveszítünk valamit – mondta a szlovák politikus –, és így a félreértés és a konfliktusok felé megyünk, vagyis épp azt érzük el, amit nem szeretnénk – osztotta meg véleményét velünk Figel', aki szerint a kulturális párbeszéd folytatása egyaránt fontos a helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi/globális szinteken. Fontosnak tartja, hogy az új tagországok is csatlakozzanak ehhez a programhoz. Véleménye szerint azonban ideje lenne túllépni a „rég-új tagállam” felosztáson. Az úgynevezett nyugaton ugyanis helyenként azt gondolják, a bővítés problémát okoz, és tartanak tőle. Ők azonban Szlovákiából úgy látják, a bővítés inkább az unió „európaizálását” jelenti, hiszen gazdagabbá, versenyképesebbé teszi az Uniót.”

– Tisztában vagyunk azzal, hogy különbözőek vagyunk és egyediek, az emberiség nagy egységének tagjai vagyunk, mégis az identitásunknak van személyes, nemzeti, regionális szintje is – vélekedett a szlovák politikus, aki szerint az, hogy az identitás konfliktusforrás lenne, félreértés. Véleménye szerint az a sikeres ország, ahol megmarad az identitás, törődnek az anyanyelv ápolásával, és emellett tudatilag és érzelmileg nyitottak más kultúrák iránt.

A KÖVETKEZŐ ÉV A KREATIVITÁSÉ

A biztos végezetül elmondta: a 2008-as események egyfajta folytatásaként 2009-et a kreativitás és az innováció évének szeretnék nyilvánítani. Az Unió egyik nagy problémája ugyanis, hogy jó képességű szakemberei Amerikába, Ázsiába mennek dolgozni, márpedig az Unió versenyképességének javításához rájuk Európában van szükség. Itt kapcsolódna a Lisszaboni Stratégiához, amelynek egyik célja, a több és jobb munkahely létrehozása, a fenntartható fejlődést helyezi előtérbe. Véleménye szerint többet kell tehát foglalkozni az innovációval. Nem a friss tőkére kell alapozni, hanem a kreativitásra és beruházásra, mert ezek lesznek aztán a növekedés eszközei.

BŐVEBB INFORMÁCIÓ:

A KultúrPont Iroda honlapján:

<http://www.kulturpont.hu/kulturakozi>

<http://www.kulturpont.hu/figel>

A DGEAC honlapján:

http://ec.europa.eu/culture/eac/dialogue/dialogue_en.html

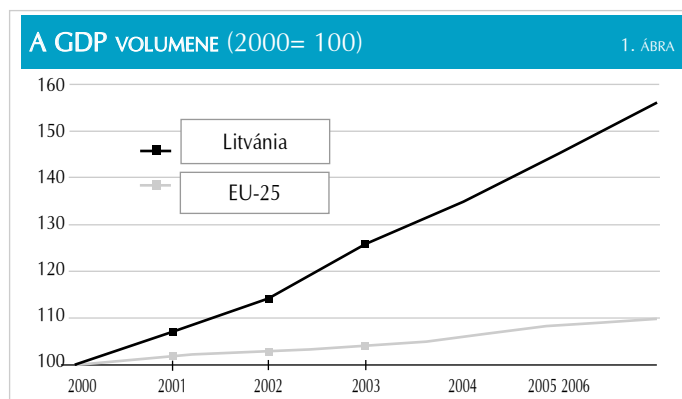

Litvánia az Európai Unióban

Litvánia a legnagyobb és legnépesebb balti állam, a Balti-alföld déli részén terül el. Legnagyobb része hullámos alföld, 100 méternél alacsonyabban fekvő terület. Az ország legmagasabb pontja 292 méteres. A terület 30%-át tavak, mocsarak és erdőségek borítják. Litvánia 1995-ben kérte felvételét, és a 2000 márciusában megkezdett csatlakozási tárgyalások sikeres lezárása eredményeként 2004. május 1-jén további kilenc felvételt nyert országgal együtt csatlakozott az így 25 tagországuvá váló Európai Unióhoz.

GAZDASÁGI ÁTTEKINTÉS

Litvánia Szovjetuniótól való függetlenedését a gazdasági kapcsolatok erőteljes gyengülése kísérte, az ország gazdasági teljesítménye a kilencvenes évek első öt évében évente átlagosan több mint 9%-kal csökkent. A nagymértékű visszaesés után 1995-ben indult meg a növekedés, és az ezredfordulóig évente átlagosan 4,2%-kal, majd ezt követően 7%-nál magasabb ütemben bővült a gazdaság. A kilencvenes évek drámai visszaesését azonban az azt követő dinamikus növekedés csak az 1989. évi szintig tudta visszahozni. (1. ábra)

A gazdasági fejlettség nemzetközi összehasonlításban általánosan használt és elfogadott mérőszáma az egy főre jutó GDP vásárlóerő-paritáson (PPS-ben). Litvániában a mutató értéke a kilencvenes években – a lezajlott mély válság következtében – az uniós átlag harmadát tette ki, és az orosz válság „lecsengéséig” nem is történt érdemi változás. Az azt követő gyors fejlődésnek köszönhetően azonban 2005-ben Litvánia már az EU-25 átlagos szintjének 52%-án állt. Az országban 2001-től kezdődően dinamikusán nőtt a bruttó állóeszköz-felhalmozás (többnyire beruházások) volumene, öt év alatt közel 80%-kal. A nagy volumenű beruházások révén a gazdaság szerkezetátalakítási folyamata is felgyorsult. (1. táblázat)

Az országban a II. világháború előtt a mezőgazdaság volt meghatározó, kedvező természeti adottságoknak is köszönhetően. A kilencvenes évek elején a bruttó hozzáadott érték 14%-a származott ebből az ágazatból, az évtized közepére ez az arány 11%-ra mérséklődött, és 2005-ben már csak 5,7%-ot tett ki (ami így is több mint kétszerese az uniós átlagnak). Fontosabb termesztett növényei a rozs, a zab, a burgonya, a rostlen, a cukorrépa és a zöldségtermesztés. Legfontosabb tenyésztett állatait a sertés, a szarvasmarha, a juh és a baromfi. Jelentős szerepet tölt be a tengeri halászat.

GDP, 2006

1. TÁBLÁZAT

MUTATÓ	LITVÁNIA	EU-25
Egy főre jutó GDP, PPS, EU-25 = 100,0	54,9	100,0
A GDP volumene, előző év = 100,0	107,5	102,9
Bruttó hozzáadott érték megoszlása, % ^{a)}	100,0	100,0
mezőgazdaság	5,7	1,9
ipar, építőipar	33,5	26,3
szolgáltatások	60,8	71,8

a) 2005

Az ország ipari termelésének volumene 2000-hez mérten öt év alatt 65%-kal emelkedett, az ipar mindhárom ágában bővült a kibocsátás: a bányászat teljesítménye 17%-kal, a feldolgozóiparé 65%-kal, a villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátásé 71%-kal emelkedett. A termelés szerkezetét tekintve változatos képet mutat a litván ipar: fontos szerepet tölt be az élelmiszeripar, a gépgyártás, az elektrotechnika, a bútorgyártás, a papírgyártás, a vegyipar (az orosz kőolaj feldolgozása), az építőanyag-ipar, a textilipar és a boripar.

Litvánia ásványi kincsekben szegény, az *energiahordozók* hazai termelése az energiaigények csak egy részét fedezi, és mint a legtöbb európai országban, ezen túlmenően importenergiára is szükség van. Az energiafüggőség (a nettó energiaimport és a bruttó felhasználás hányadosa) 2004-ben 48%-os volt, ami hasonló az EU-25-re jellemző értékhez (50,5%). Az ország egy atomerőművel rendelkezik, a hazai termelésből származó energia túlnyomó többsége atomerőművi villamosenergia. (2015-re várhatóan elkészül Litvániában a három balti állam és Lengyelország részvételével egy újabb erőmű.) Az összes energiafelhasználáson belül a megújuló energia felhasználási aránya 8%-os (az EU-25-ben 6,3%).

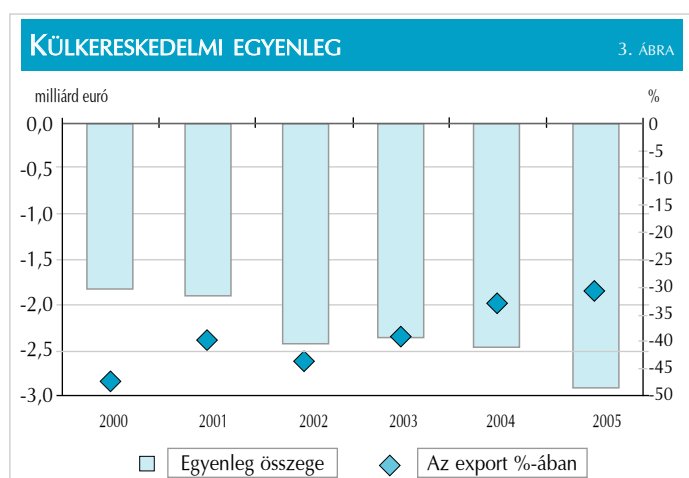
A *folyó fizetési mérleg* hiánya a GDP százalékában kifejezve 2005-ben 7,0% volt, alacsonyabb, mint egy évvel korábban. A mérleg-hiány az áruforgalmi mérleg nagymértékű deficitjére vezethető vissza, amelyet csak kevés mérsékel a szolgáltatások pozitív, és tovább ront a jövedelmek negatív egyenlege.

Litvániába 2004-ben 773 millió USD értékű közvetlen *külföldi működőtőke-befektetés* érkezett, és ezzel az 1991 óta eltelt időszakban összesítetten meghaladta a 4,5 milliárd USD-t. A külföldi tőke jelentőségét érzékelteti az adott ország éves GDP-jéhez viszonyított aránya, ami Litvániában 2004-ben közel 30% volt.

Litvániában a rendelkezésre álló 2005. évi adatok alapján az *államháztartás* a GDP-hez mérten 0,5%-os hiánnyal zárt, ami az elmúlt több mint tíz év legalacsonyabb hiányát jelenti. Az ország a Szovjetunió felbomlásakor nem örökölt államadósságot. A bruttó államadósság 2005-ben a GDP 19%-át tette ki, ami az ötödik legalacsonyabb arány az unióban.

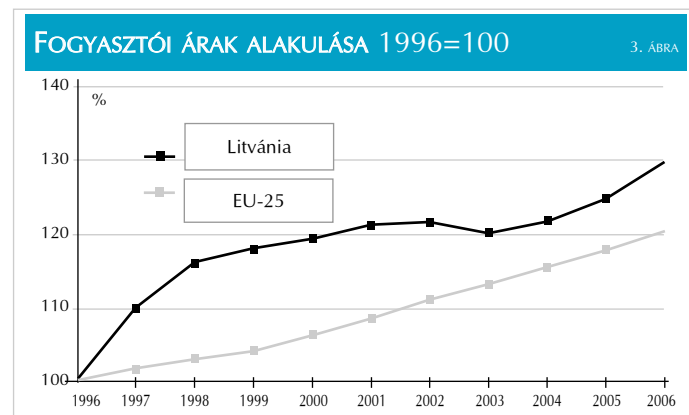
Litvánia külgazdasági kapcsolatai az 1980–90-es évek változásainak következtében jelentősen átalakultak, a Szovjetuniótól való függetlenedést követően több évtizedes *külkereskedelmi* rendszerük felbomlott. Ennek legmarkánsabb vonása a külgazdasági partnerek tekintetében jelentkezett: megkezdődött az Európai Unióhoz való közeledés. Litvánia külkereskedelmi forgalmának nagyobb hányadát, 2005-ben több mint 60%-át az unió országaival (ezen belül is elsősorban Németországgal, Olaszországgal, Dániával és Lettországgal) bonyolította le, de az orosz külkereskedelmi kapcsolat is erős maradt.

A 2000 utáni évek külkereskedelmi termékgorgalmának volumen-változását vizsgálva az időszak szinte egészére a kivitel magasabb dinamikája jellemző. A behozatal értéke ugyanakkor minden évben meghaladta a kivitelét, a külkereskedelmi mérleg hiánya (2003 kivételével) évről évre nőtt, mely mellé a relatív – az export százalékában kifejezett – hiány évek óta csökkenő értéke párosult.

A külkereskedelmi termékgorgalom áruszerkezetét tekintve kiemelendő sajátosság, hogy az ország földrajzi elhelyezkedéséből adódóan kikötői kapacitása lehetővé teszi, hogy az Oroszországból, Fehéroroszországból és Ukrajnából szállított nyersanyagok tranzitországa legyen. Tranzittevékenysége folyamán hozzáadott érték elsősorban kőolaj-finomításból származik. Litvániaiban különösen nagy exporttételt jelent a kőolaj és kőolajtermékek, valamint a műtrágya kivitele.

Az elmúlt tizenöt évben Litvániaiban volt az egyik legmagasabb az *infláció* Kelet-Közép-Európa átalakuló országaival összevetve. A kilencvenes évek elején a fogyasztói árak éves változása rekordméretű volt, 1992-ben és 1993-ban a 400%-os növekedést is meghaladta. 1994 és 1996 között az infláció kétszámjegyűvé lassult, majd ezt követően egészen napjainkig egyszámjegyű volt, és évről évre csökkenő ütemű.

TÁRSADALMI ÁTTEKINTÉS

Litvánia területe és *népessége* alapján – európai léptékkal mérve – a kisebb méretű országok közé tartozik, népsűrűsége alapján pedig a ritkábban lakottak közé. 2006. január 1-jei adatok alapján az Európai Unió 463,5 milliós népességének 0,7%-a él Litvániaiban. A népesség 17%-a 15 évesnél fiatalabb, a 15–64 évesek aránya közel 70%-os, míg a 65 évnél idősebbek korcsoportjába a népesség 15%-a tartozik, ami 4 százalékponttal magasabb, mint tizenöt évvel korábban.

ADATOK LITVÁNIA NÉPESÉGÉRŐL

2. TÁBLÁZAT

MUTATÓ	Érték
A népesség száma, 2006. január 1., ezer fő	3 401
Terület, km ²	65 300
Népsűrűség, fő/km ²	52
A fővárosi népesség aránya, %	16
Ezer férfira jutó nő ^{a)}	1143

a) 2004

Az utolsó népszámlálás adatai alapján a litván népesség több mint 80%-a litván *anyanyelvű*, 8%-uk orosz. A *valláshoz*, felekezethez tartozás tekintetében a népesség döntő többsége (79%-a) római katolikus vallású, közel egytizedük ortodox.

Litvániaiban a többi európai országhoz hasonlóan felgyorsult a *házasságkötések* csökkenő tendenciája. Míg 1990 és 1994 között az ezer lakosra jutó házasságkötések száma 8 volt, addig 1995 és 1999 között 6,4, s a 2000–2004 közötti időszakban már csak 4,9. Ugyanezen időszakban – az Európa-szerte általános tendenciával egyezően – a *válások* száma növekedést mutat. Az ezer lakosra jutó válások száma a kilencvenes évek első felében 3,6 volt, a második felében némileg csökkent (3,1), majd újra emelkedett, és a 2000 és 2004 közötti időszakban 3,9 volt.

Az *ezer lakosra jutó elveszületések* száma Litvániaiban az 1990. évi 15,4 ezrelékről 2005-re 8,9 ezrelékre csökkent. Ezzel egyidejűleg a *halandóság* emelkedett, a mutató értéke az 1990-ben mért 10,8 ezrelékről 12,9 ezrelékre nőtt.

Litvániaiban a nők *születéskor várható átlagos élettartama* nőtt 1990-hez képest, míg a férfiaké kismértékben csökkent. A nők várható élettartama az 1990. évi 76,2 évről 77,8 évre emelkedett, a férfiaké 66,5 évről 66,4 évre mérséklődött. 2005-ben az unió 25 tagországában átlagosan a nők születéskor várható élettartama 81,5 év volt, a férfiaké 75,4 év.

Litvániaiban a többi kelet-közép-európai országhoz hasonlóan a *keringési rendszer betegségeiben* és a *daganatos megbetegedésekben* hálnak meg a legtöbben, de a keringési rendszer betegségei okozta halálozás 2,7-szer magasabb, mint a daganatos halálozás. Litvániaiban és a másik két balti országban, valamint Magyarországon a legmagasabb az alkoholfogyasztásra és a dohányzásra

viSSZAVEZETHETŐ betegségek miatti haláleset is, és a közlekedési balesetek is itt és Lettorszáiban szedik a legtöbb áldozatot. A fertőző betegségek közül a tbc előfordulása százezer lakosra Litvániaiban a legmagasabbak között van, a fertőzöttség az uniós átlag többszöröse.

EGÉSZSÉGÜGYI SZEMÉLYZET LITVÁNIÁBAN

(százezer lakosra)

2. TÁBLÁZAT

MUTATÓ	Érték
Dolgozó orvosok száma	390
Nővérek száma ^{a)}	746
Fogorvosok száma	66
Gyógyszerészek száma	67

a) Csak a teljes munkaidőben foglalkoztatottak.

Az *orvosellátottság* Litvániaiban igen kedvező, több mutató is meghaladja az EU-átlagot. A százezer lakosra jutó orvosok száma 42-vel magasabb, mint az unióban átlagosan, és a nővérellátottság is kedvezőbb. Figyelmet érdemel, hogy míg fogorvosból hasonló az ellátottság, mint az unióban, a gyógyszerészekből jóval kevesebb található.

Az elmúlt másfél évtizedben a többi európai országhoz hasonlóan Litvániaiban is csökkent a *foglalkoztatottság*. 2005-ben Litvániaiban 1,47 millió főt foglalkoztattak (1990-ben 1,85 milliót), 16, illetve 28 százalékukat a mezőgazdaságban és az ipar, építőipar területén, 56 százalékukat a szolgáltatási (legnagyobb részben a kereskedelmi) ágazatokban.

Litvániaiban a *munkanélküliségi ráta* 2006-ban 5,6% volt, ami jóval alacsonyabb, mint az azt megelőző évben (8,3%). Az országban kisebb a munkanélküliség, mint az unió 25 tagországában átlagosan (7,9%), és figyelmet érdemel, hogy az unióval ellentétben, ahol jellemzően a nők munkanélküliségi rátája a magasabb, Litvániaiban a férfiak körében magasabb a munkanélküliség, de mindkét nem rátája alacsonyabb, mint az uniós átlag. A fiatalok munkába állási esélyei is kedvezőbbek, munkanélküliségi rátájuk az uniós átlag csaknem fele.

Freid Mónika

MUNKANÉLKÜLISÉG, 2006

3. TÁBLÁZAT

MUTATÓ	LITVÁNIA	EU-25
Munkanélküliségi ráta, %	5,6	7,9
Férfiak munkanélküliségi rátája, %	5,4	9,0
Nők munkanélküliségi rátája, %	5,8	7,1
Fiatalok munkanélküliségi rátája, %	9,8	17,3

K Ö N Y V A J Á N L Ó

A Központi Statisztikai Hivatalban az Eurostat támogatásával működő EU-infó szolgálat az Európai Unióra vonatkozó adatok, kiadványok megtalálásában, az Eurostat ingyenes adatbázisaiból történő adatletöltésben segíti a felhasználókat. Honlapunkon az EU és Magyarország legfrissebb fő adatait, valamint az Eurostat gyorstájékoztatóiból szemelvényeket közlünk. A szolgáltatás ingyenes és magyar nyelvű.

Telefon: 06(1) 345-6147, 06(1) 345-1296, 06(1) 201-9482

E-mail: euinfo@ksh.hu

Cím: 1024 Budapest Keleti Károly u. 5-7. 1. emelet 114. szoba

UNIÓS ÉRTESÍTŐ – HATÁROK NÉLKÜL

Az uniós támogatásokban egyre hangsúlyosabb szerepük van a szomszédsági programoknak, határon átnyúló pályázati lehetőségeknek. Ezzel párhuzamosan egyre több szomszédos országban nyílnak meg, vagy bővülnek uniós pályázati programok.

A fentiekre tekintettel az *Uniós Értesítő* – az *Adaptatio Kft.* szakmai együttműködésével – hónapról-hónapra beszámol a Romániában, Szerbiában, valamint Szlovákiában megvalósuló EU támogatásokról, fejlesztésekről, elsősorban az ott élő magyarságot is érintő programokról és lehetőségekről.

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

ROMÁNIA

az ADAPTATIO szerkesztésében

Sokasodó problémák az uniós pénzek fogadása körül

Románia nettó befizető lesz 2007-ben?

Komoly problémák vannak az uniós pénzek lehívásával. Románia a tagság első évében nagy vesztese lehet a csatlakozásnak, hiszen az is megtörténhet, hogy a brüsszeli költségvetésből az ország a rendelkezésére bocsátott ideai összegnek csupán a 4–5 százalékát használja majd fel.

Egyes pesszimista becslések szerint a romániai települések az uniós által rendelkezésükre bocsátott keretnek mindössze 4–5 százalékát képesek felhasználni. Abszolút értékben szükséges azonban megvizsgálni, hogy mit jelentenek ezek a százalékarányok, mivel csak így mérhető fel világosan, mekkora veszteséget is jelent valójában az országnak a sikeres pályázatok megírására való felkészülés hiányossága. Románia idén 1 milliárd eurót fizetett be az EU központi költségvetésébe. A csatlakozás előnye viszont, hogy a brüsszeli kasszából többet fizetnének vissza – például a romániai infrastrukturális beruházásokat 2007-ben 1,5 milliárd euróval finanszíroznák. Ennyi pénz azonban csak akkor áramlik be az országba, ha van, aki ezt megpályázza. *Basescu* államelnök még legoptimistább becslésében is úgy értékelte: Románia 1,5 milliárd euró helyett csak 150, legjobb esetben 200 millió eurót kapna vissza.

A kormány igyekszik a helyi hatóságok segítségére sietni. Legalábbis erre lehet következtetni *Borbély László* regionális fejlesztésért felelős miniszter korábbi nyilatkozatából. A tárcavezető közölte, hogy a kisebb városok ivóvízhálózatának korszerűsítésére szánt 500 millió euró értékű programban egyelőre 10 megye vehet részt, de a következő szakaszban kibővíthetik a résztvevők sorát. Minden megye 15–20 millió euróra számíthat, de a helyi hatóságok kötelesek biztosítani a beruházás 20 százalékát. A helyi infrastruktúra fejlesztésére alkalmas még a sportszarnokok építésére vonatkozó központi program, amit eddig a területrendezési és közmunkautygi minisztérium bonyolított. A hatékony fejlesztés érdekében azonban minden városvezetőnek konkrét elképzeléssel kell rendelkeznie arról, milyen beruházások segítenek elő a város infrastruktúrájának korszerűsítését vagy bővülését – figyelmeztetnek a központi hatóságok.

A városvezetők legfőbb panasza szerint rossz a törvénykezés. Az ugyanis nem teszi lehetővé számukra, hogy valós értékükön javadalmazzák az uniós pályázáshoz értőket. Jelenleg egy ilyen szakembernek nem tudnak többet fizetni 40–50 ezer forintnak megfelelő lejnél, ezért a kisebb városok polgármesteri hivatalai nehezen találnak erre alkalmas személyeket. Sokak szerint a közalkalmazottak bérezésére vonatkozó törvény módosítása oldhatná meg a helyzetet. Úgy kellene változtatni az előírásokon, hogy az uniós pénzek lehívásához értő személyeket nagyobb fizetéssel lehessen javadalmazni, mert elfogadhatatlan, hogy jelenleg egy rendőr háromszor-négyszer nagyobb bért kap, mint egy polgármesteri hivatalnál alkalmazott közhivatalnok.

GONDOK VANNAK AZ OPERATÍV PROGRAMOKKAL IS

Az uniós pénzek lehívásának esélyeit rontja, hogy a létező hét operatív program közül hármat az Európai Bizottság (EB) felfüggesztett. Ezek a programok azért fontosak, mert lehetővé teszik, hogy Románia hozzáférjen az EU Strukturális és Kohéziós Alapjaihoz. A három felfüggesztett program a közlekedés, a gazdaságfejlesztés és a vidékfejlesztés területét érinti. A szakszervezetek arra figyelmeztetnek, hogy emiatt az ország hét év alatt 10,6 milliárd eurót veszíthet, mivel e három program révén Románia számára ennyit biztosít Brüsszel 2007 és 2013 között. Az EB bukaresti képviselője azzal indokolta a felfüggesztést, hogy a programok között átfedéseket észleltek. A bukaresti hatóságok szerint nincs ok aggodalomra. A volt integrációs miniszter is úgy nyilatkozott, hogy hamarosan ismét folytatódhatnak a tárgyalások, mert a felfüggesztés normális eljárásnak számít, hiszen ezt más tagállamok esetében is alkalmazták. Az EB-nek ez az egyik legalkalmasabb eszköze arra, hogy figyelmeztesse a tagállamokat a felfedezett rendellenességekre.

A KIFIZETÉSI ÜGYNÖKSÉGEK SEM „SZALONKÉPESEK”

Románia az uniós mezőgazdasági támogatások felhasználásának lebonyolítására alkalmas kifizetési ügynökségekkel (APIA) sem

áll rózsásan. Az elmaradásokat korábban már Tariceanu miniszterelnök is szóvá tette. Az agrártárca illetékesei április elején bejelentették, hogy elküldték Brüsszelbe a PriceWaterhouse-Coopers cég jelentését, amely megállapítja, hogy az APIA helyzete „sokat javult” tavaly év végéhez képest. Az unió a következő időszakban dönti el, hogy az ügynökség alkalmas-e a mezőgazdasági támogatások kezelésére. Az APIA hét év alatt 12 milliárd eurót oszthat szét pályázatok alapján a gazdáknak.

AZ UNIÓS PÉNZALAPOK 90 SZÁZALÉKÁT NEM SIKERÜLT LEHÍVNI EDDIG

Nem sok jót jelez, hogy Romániában továbbra is alacsony az uniós pénzalapok sikeres lehívásának mértéke – fogalmazott a Bundestag Európai ügyekért felelős bizottságának jelentéstevője, Günther Krichbaum. Elmondása szerint a vissza nem térítendő hitelek értéke elérte a 2,250 milliárd eurót, viszont Románia az összeg 11,5 százalékát tudta csak felhasználni.

– munkatársunktól –

Megvalósult tervek uniós forrásból

UNIÓS TÁMOGATÁSOKBÓL KÉSZÜLT EL NAGYVÁRAD DIGITÁLIS ADATBÁZISA

Az országban egyedülálló, várostérképet és a helyszínekhez kötődő különböző adatokat tartalmazó digitális adatbázis készült el Nagyváradon, amely egységesíti a különböző hivatalok adattárolási rendszereit, és a lakosság számára is megkönnyíti az információhoz való hozzáférést. Az épületek, utcák, vezetékek elhe-

lyezkedése mellett ugyanis az adatbázis révén a folyamatban lévő munkálatok, vagy a telekkönyvi hivatal bejegyzései is elérhetők. A rendszert közösen használja és frissíti a polgármesteri hivatalhoz tartozó valamennyi iroda, és tervezik, hogy az áram-, gáz- és telefonszolgáltató is bekapcsolódjék. Nagyváradon egymillió euróból sikerült kivitelezni az adatbázist. A költségeket európai uniós támogatásból, valamint a közigazgatási minisztérium által kiutalt összegből finanszírozták.

az ADAPTATIO szerkesztésében

Szerbia európai integrációs motorja

A szerbiai Európai Unió Társulási Iroda bemutatása

2005. október 10-én Belgrádban megkezdődött az Európai Unió és az akkor még Szerbia és Montenegró között a társulási és stabilizációs tárgyalások sorozata, amelynek végén, az eredeti tervek szerint 2006. novemberében, a két ország aláírta volna a Társulási és stabilizációs egyezményt, s ezzel Szerbia az Európai Unió társult országává vált volna (s ezzel Szerbia számára is megnyílna többek között az IPA-előcsatlakozási alap). Az Európai Bizottság azonban többszöri figyelmeztetés után, 2006. május 3-án felfüggesztette a megkezdett stabilizációs és társulási tárgyalásokat, mivel Belgrád nem adta ki a hágai Nemzetközi Törvényszéknek a háborús bűnökkel vádolt Mladić tábornokot.

Kezetben úgy festett, hogy ez mindössze pár hetes apró fennakadás lesz, ez az „átmeneti” felfüggesztés azonban immár lassan egy éve változatlanul fennáll, a kosovói kérdés ugyanis közben szó szerint lemosta a szerbiai kormány asztaláról az európai integrációs kérdést, az elmúlt hónapok eseményei pedig már magát a szerbiai kormányt is. Szerbiában ugyanis a 2007. januári parlamenti választások óta kormány-alakítási tárgyalások folynak, egyelőre sikertelenül. Egyik párt sem akarja ugyanis eljátszani azt a „történelmi szerepet”, hogy az ő kormányzása alatt vesztse el Szerbia Koszovót, a szerb nép történelmi bölcsőjét.

AZ EURÓPAI UNIÓS TÁRSULÁSI IRODA

A szerb kormány 2004 márciusában hozta létre az Európai Unió Társulási Irodát (a továbbiakban: Iroda), amely átvette a koráb-

ban a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériumában lévő Európai Integrációs Osztály feladatkörét.

Az Iroda közvetlen a miniszterelnök alá tartozik, aki azonban átadta a felügyeletet a miniszterelnök-helyettesnek. Az iroda feladata az európai integrációs folyamatok vezénylése, a szerbiai minisztériumok munkájában az európai integráció megjelenítése, a jogharmonizációs feladatok elvégzése, s fontos szerepet játszik a társulási tárgyalások szakmai lefolytatásában is.

Az Iroda hat szervezeti egységből áll:

1. Jogszabályok EU Jogharmonizációs Osztálya

A Jogszabályok EU Jogharmonizációs Osztálya külön képviselőket delegált a 2005 októberében megkezdődött társulási tárgyalás-sorozat mindegyik munkacsoportjába, amelyek a következők voltak: preambulum és politikai, áruk, mezőgazdaság, szolgáltatások, tőke szabad forgalma és pénzügyi együttműködés, jogharmonizációs (ezen belül két alcsoport az igazságszolgáltatásra és belügyekre).

A Jogharmonizációs Osztály véleményét emellett kikéri még egyéb jogszabály-tervezetek elkészítése kapcsán is azzal a céllal, hogy az megfeleljen az EU jogharmonizációs elvárásainak is. A 2006-os évben ez mintegy száz alkalommal fordult elő. 2006. augusztus 17-én a szerbiai kormány külön munkacsoportot állított fel az „Európai Unió vízumkönnyítésekről szóló egyezmény” aláírása iránti tárgyalások lefolytatására, amelyben a Jogharmonizációs Osztály képviselője is helyet

kapott. Az Osztály a szerbiai minisztériumok felkérésére szakmai tanulmányokat készített egyes kérdések Európai Unió szabályozásáról. A nemzetközi kapcsolatok területén pedig képviselői több nemzetközi konferencián vettek részt.

2. A Társulás Gazdasági Aspektusait Elemző Osztály

A Társulás Gazdasági Aspektusait Elemző Osztály a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériumának képviselőivel közösen két alkalommal is tanácskozott az Európai Újjáépítési Ügynökséggel, amely a Szerbiában a CARDS-programon keresztül az Európai Unió pénzügyi forrásokat kezeli. A találkozók témája a 2007-es évtől induló IPA – előcsatlakozási alapon belül a szerbiai szervezetek részére kiírandó támogatási programoknak meghatározása volt. Az Elemző Osztály elkezdte kidolgozni az IPA-program szerbiai programdokumentumait, a többi minisztérium előzetes véleményének és terveinek kikérése alapján.

3. Intézményfejlesztési és Képzési Osztály

Az Intézményfejlesztési és Képzési Osztály (a továbbiakban: Képzési Osztály) a 2006-os év során 36 képzést szervezett, 25 különböző témakörben, amelyek együttes hossza 120 napot tett ki. A képzéseken összesen 2.773-an vettek részt.

Néhány témakör a képzések közül: Az EU oktatáspolitikája (középiskolai igazgatók részvételével); az EU anyagi és eljárásjoga, EU szektorális politikái, Szerbia az EU felé vezető úton (a települési önkormányzatok képviselői részére); Szerbia útja az EU-ba (az EU Twinning-programja keretében valósult meg)

Az Intézményfejlesztési és Képzési Osztály az intézményfejlesztés témakörében egy akcióttervet dolgozott ki a szerbiai közigazgatás fejlesztésére az európai integráció jegyében. A kormány az akcióttervet 2006. júliusában elfogadta, amelyet 2007 végéig kell megvalósítani.

4. Kommunikációs és az Európai Intézményekkel Kapcsolatot Tartó Osztály

Az Iroda egyik fontos tevékenységi köre a szerbiai polgárok informálása az európai integráció előrehaladtáról, amelyet a szerbiai kormány külön Kommunikációs stratégiában is szabályozott. A Kommunikációs Osztály intenzív kapcsolatot tart a médiával, a civil szervezetekkel, az egyetemekkel. Folyamatosan közvélemény-kutatásokat végeztet a lakosság EU-irányult-

ságáról, és nagyon sok kiadványt jelentet meg. A médiát mellett, hogy folyamatosan tájékoztatta a tevékenységéről, az újságírók részére külön képzéseket, munka-reggelik keretében pedig eligazításokat tartott (többek között külföldi szakmai tanúmányutat is szervezett 20 újságíró részére Magyarországra és Szlovákiába).

A szélesebb közvélemény megcélzása érdekében 2006 márciusa – júniusa között három hónapos újsághirdetési kampányt szerveztek „Tudta-e Ön?” címmel. A kampány célja volt az integrációs folyamat megismertetése, illetve annak előnyeinek a bemutatása. A kampányt az Európai Újjáépítési Ügynökség a CARDS-programból finanszírozta. A Belgrádi Televízió 1-es csatormáján napi két alkalommal, 5-5 perces hosszúságú epizódokban „Euronet” címmel külön televíziós műsor jelentkezett, amelynek célja szintén az EU intézményeinek bemutatása. Ehhez kapcsolódott a 2006 novemberében és decemberében a B92 Rádió reggeli leghallgatottabb műsorában „Ébredj Európában” címmel kvíz-műsor sugárzása az Európai Unióról. Valószínűleg a fenti média-kampányok is elősegítették azt, hogy a Kommunikációs Osztály által megrendelt közvélemény-kutatáson 2006 szeptemberében a lakosság 70 %-a támogatta az Európai Unióhoz való csatlakozást. A Kommunikációs Osztály másik fontos célcsoportja a 2006-os évben a civil szféra volt. Az Iroda Szerbia minden részéből 2005-ben 55, 2006-ban pedig további 11 civil szervezettel írt alá együttműködési megállapodást, amellyel ezek a szervezetek az Iroda kiemelt partnerszervezetei lettek. A Kommunikációs Osztály folyamatos kapcsolatot tartott fenn velük telefonon és e-mailen keresztül, illetve 2006. áprilisában és októberében szervezett találkozókön személyesen is találkozott velük. Emellett részükre is külön szervezett szemináriumokat és képzéseket.

Az egyetemekkel való kommunikáció érdekében az Iroda 2006. októberében külön együttműködési megállapodást írt alá Szerbia legnagyobb egyetemeivel, így a Belgrádi, a Niši, az Újvidéki és a Kragujeváci Egyetemmel. A Kommunikációs Osztály 2006-ban négy kiadványt jelentetett meg az Európai Unió jobb megismerése érdekében, főként a civil szféra, az önkormányzatok és a média számára. A Kommunikációs és az Európai Intézményekkel Kapcsolatot Tartó Osztálynak a harmadik tevékenységi ága az európai uniós intézményekkel való kapcsolattartást célozta meg. Az Osztály a 2006-os évben több alkalommal találkozott emellett az Európai Unióhoz csatlakozni kívánó országok belgrádi diplomáciai képviselőivel is.

– munkatársunktól –

UNIÓS ÉRTESÍTŐ

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

S Z L O V Á K I A

az ADAPTATIO szerkesztésében

Pályázni pedig muszáj! V.

Érsekújvár: negyvennégy millió koronát EU-s pályázatokból

Két év alatt csaknem 44 millió korona európai uniós támogatást nyert nyolc sikeres pályázatnak köszönhetően a város önkormányzata.

Az építésügyi és régiófejlesztési minisztérium az EU Strukturális Alapjából nyert 16 millió koronából 2005-ben sikerült teljesen

felújítani a szlovák tannyelvű Bethlen Gábor utcai alapiskola épületét. „Az idei tanévben az Európai Szociális Alap támogatásának köszönhetően esélyt kapnak azok, akik valamilyen oknál fogva nem fejezték be az alapiskolai tanulmányaikat” – tájékoztott Boris Koprda, az érsekújvári városi hivatal nemzetközi kapcsolatok és régiófejlesztési osztályának a vezetője. „A szoci-

ális alap 1,2 millió koronával, a város ötszázalékos önrésszel támogatja a három évre szóló projektet. Tavaly harmincan jelentkeztek a továbbképzésre. Tizenöt évnél idősebb, jelenleg valamelyik középfokú tanintézményt látogató diákokról volt szó, akik megtudták, csak akkor ismerik el az eddigi tanulmányaikat, ha már hivatalosan is elvégezték az alapiskolát” – mondta Koprdá. A Vár utcai szlovák alapiskolában az ottani pedagógusok oktatják az érdeklődőket, az intézmény fenntartója korszerű informatikai szaktantermet rendezett be a számukra. Idén Párkány és Nagysurány körzetéből is érkeztek érdeklődők.

Egy további, 2006-ban induló és 20 hónapig tartó pályázat jóvoltából nem csak Érsekújvárból, hanem a környező településeken és a Vágsellyei járásban is számítógépes tantermek létrehozását tervezik. Érsekújvár támogatást nyert a központi városrész területrendezési tervének, és a 2006–2016-os évre szól városfejlesztési tervének kidolgozására is. A 2007–2013-as időszakban az iskolafenntartó elsősorban az igazgatása alá tartozó tanintézmények hőszigetelésére, és a város egykori nevezetességeinek felújítására szeretne EU-s támogatást nyerni.

Legjobb gyakorlat!

Esélyegyenlőségi projekt határmenti együttműködésben

Az uniós csatlakozással Szlovákiában a határ menti településeken sok helyütt megoldódott a munkanélküliség problémája, mert többen is Magyarországon jutottak munkához. A rokkantnyugdíjasok foglalkoztatottságának kérdése azonban továbbra is nyitott maradt. Bátorkeszin viszont most már megoldódni látszik azoknak a problémájuk, akik egészségi állapotuk miatt nem tudnak munkát találni, viszont a rokkantnyugdíjuk nem elég ahhoz, hogy fenn tudják tartani magukat. Egy magyarországi kft. munkalehetőséget biztosít számukra, s hálóját több szlovákiai községre is szeretné kiterjeszteni.

Nagyon sok rokkantnyugdíjas az alacsony jövedelme miatt szívesen vállalna munkát, de nagyon kevés az olyan munkahely, ahol őket foglalkoztatni tudnák. Ezt a problémát igyekszik orvosolni az Esztergomi Grantek Kft., amely uniós támogatással Bátorkeszi községben harminc rokkantnyugdíjas számára biztosított munkalehetőséget. A községi hivatal mellett lévő

Meopta vállalat volt épületét alakították át, az épület felújítása egymillió koronájába került a községnek. Az önkormányzat ilyen magas pénzügyi összeggel nem számolt, az épületet azonban mindenképpen az európai uniós normáknak megfelelően kellett felújítani. Ezzel megoldódhat a rokkantnyugdíjasok alkalmazása a községben.

A foglalkoztatottak a Magyar Suzuki Zrt. számára elektronikai alkatrészeket raknak össze, amelyeket az autók műszerfalában használnak majd a gyártók. Jelenleg harminc leszázelkolt munkással dolgoznak, akik fele-fele arányban férfiak és nők. A munkaidő napi nyolc óra, a dolgozók minimálbért kapnak. Mivel rokkantnyugdíjasokról van szó, nem igénylik a csúcsteljesítményt, de a minőségi munkát megkövetelik tőlük is. Amennyiben lesz jelentkező, a bátorkeszi telephelyre további tíz jelentkezőt vennének fel. A kft. vezetőjének tájékoztatása alapján a közeljövőben bővíteni szeretnék a telephelyek számát. Keresik azokat a községeket, amelyekben további rokkantnyugdíjasokat tudnának

Nehézségek egy uniós projekt megvalósítása körül

Nagykaposi turisztikai információs központ

Nagykapos még 2005-ben nyújtott be pályázatot az építésügyi és régiófejlesztési minisztériumhoz, amely szerint 8,06 millió korona (hozzávetőleg 60 millió Ft) összköltséggel egy Fő utcai ingatlan átépítésével a kor kívánalmainak megfelelő információs központot emeltek volna. Az elbírálók a projektet támogatásra méltónak találták, így a felmerülő költségek 75 százalékát az Európa Unió biztosította, az állam 1,61 millióval járult hozzá a kiadásokhoz, a településnek pedig csak az 5 százalékos önrészt kellett volna kifizetnie. Az erről szóló megállapodást a város képviselői 2006 februárjában – annak rendje és módja szerint – alá is írták a minisztériumban.

A kivitelező céget néhány hónappal később versenytárgyaláson választották ki, a legalacsonyabb árat ajánló győztes 7,41 millióért vállalta, hogy felépíti a központot. A munkálatok a múlt év júliusában kezdődtek el, ám rövid időn belül kiderült, hogy az építkezés 8,33 millió koronájába fog kerülni a városnak. Az ingatlan alatt ugyanis egy pincét találtak, amelynek létezéséről addig senkinek sem volt tudomása, és újabb nem várt kiadások is jelentkeztek. Később már a turisztikai központot a kivitelező

csak 9,15 millió koronáért tudja felépíteni, időközben ugyanis nyilvánvalóvá vált, hogy az ultramodern épületet az eredeti terv szerint nem lehet elkészíttetni. Egyelőre nem tudni, indul-e nyomozás az ügyben, mint ahogyan az sem tisztázott, hogy pontosan ki és miben hibázott. Az azonban biztos, hogy a 3 milliós pluszköltséget sem uniós támogatásból, sem állami hozzájárulásból nem lehet kifizetni, így azt vélhetően a városnak kell majd vállalnia.

Igazán bonyolult helyzet akkor fog előállni Nagykaposon, ha az önkormányzat tagjai soros ülésükön úgy döntenek, a megváltozott körülmények között mégsem építetik meg a központot. Akkor ugyanis vissza kell majd fizetniük az elnyert uniós és állami támogatásokat, és rendezniük kell a kivitelező eddigi, milliós nagyságrendű kiadásait is. Arról nem is szólva, hogy mindezek után nehezen képzelhető el, hogy a város az elkövetkező időszakban sikerrel pályázzhatna majd újabb európai uniós források elnyeréséért.

– munkatársunktól –

EU-pénz: sikeres a nyitrai régió

Az uniós források lehívásában a második legsikeresebb régiónak Nyitra megye számít. A megyei önkormányzat a 2003 és a 2006 közötti időszakban összesen 53 saját projektet nyújtott be, amiből 19 járt sikerrel. A megye így 200 millió koronás támogatáshoz juthatott. A régióban a megyei önkormányzattól független

intézmények 600 sikeres projektet nyújtottak be, a nyitrai régióba így 4,5 milliárd koronányi támogatás irányult. A támogatások többségét az iskolaügy, egészségügy és kultúra fejlesztésére használták fel. Jelentős támogatás jutott azonban a mezőgazdaság és az úthálózat fejlesztésére is.

PÁLYÁZATÍRÁS, TANÁCSADÁS

- Pályázati tanácsadás: pályázatfigyelés, pályázatírás, pályazatkészítés
- Szakértői tevékenységek, fejlesztési tervek, megvalósíthatósági tanulmányok
- Képzések, konferenciák, információs napok, pályázat-előkészítő tréningek
- Tájékoztatás: uniós pályázati információk magyar nyelven, szakmai kiadványok terjesztése: Uniós Értesítő
- Eupalyazat – az első magyar nyelvű pályázati portál, ahol az összes helyi, uniós és magyarországi kiírás elérhető

 Románia **Szlovákia** **Szerbia**

Az ADAPTATIO cégcsoport magyarországi tapasztalatokra építve két éve kezdte el tevékenységét a fenti országokban. Elsődleges feladata minél több határon túli magyar szervezet eredményes pályázati tevékenységének az elősegítése, valamint a helyi pályázati szakemberhálózat kiépítése.

ADAPTATIO-E S.R.L.

540349 Marosvásárhely,
Lamaitei 25/10
Tel: +40-745-265759
info@adaptatio.ro
www.eupalyazat.sk

ADAPTATIO-F S.R.O.

Tel: 0908/663-492
+421-/35790-40-37
info@adaptatio.sk

www.eupalyazat.ro

ADAPTATIO-D d.o.o.

24400 Zenta,
Szép u. 15.
Tel: +381-64-160-4686
info@eupalyazat.co.yu

www.eupalyazat.co.yu

MINDEN, AMI PÁLYÁZAT, MAGYARUL

TISZTELT OLVASÓNKI!

MOSTANI SZÁMUNKBAN A ÉSZAK-MAGYARORSZÁG REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI ÜGYNÖKSÉG KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL A ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓRÓL KÉSZÍTETTÜNK ÖSSZEFOGLALÁST.

Az Észak-Magyarországi Operatív Program (2007-2013)

A RÉGIÓRÓL ÁLTALÁBAN

Magyarország hét régiója közül a versenyképességi mutatók alapján Észak-Magyarország a legkedvezőtlenebb helyen áll, az egy főre jutó GDP az utóbbi években, országos viszonylatban ebben a régióban a legalacsonyabb. Megemlítendő továbbá, hogy a 2004-es EU statisztika szerint az EU 254 régiója közül a 249. helyet foglalja el.

Az egy főre jutó GDP-t tekintve a régión belül Heves megye helyzete a legjobb, az országos átlag 73%-a, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében ugyanez az érték 63%, míg Nógrád megyében 54%. Miskolc jelentős gazdasági potenciállal és térszervező erővel rendelkezik, az utóbbi időben az autópálya menti térségben pedig megfigyelhető a gazdaság fejlődése.

Kevés az erős piaci pozícióval, jelentős tőkével működő nagyvállalat, ezek is Miskolc, Tiszaújváros, Eger, Kazincbarcika térségében koncentrálódnak. A kis- és középvállalkozások tőkehiányosak, rendszeres likviditási gondokkal küzdenek, piaci pozícióik, versenyképességük gyenge, az együttműködés szintje alacsony.

A tőkebefektetés szintje az országos átlagnál alacsonyabb a régióban, ami hozzájárul az országon belüli regionális gazdasági-társadalmi különbségek növeléséhez. Hiányzik, illetve alacsony színvonalú a vállalkozások innovációs tevékenységét ösztönző közvetítő szervezetek hálózata, elégtelen a régió kutatás-fejlesztésekkel foglalkozó szervezetei és a vállalkozások közti kapcsolatok.

A nehézipar hanyatlása után jelentős nagyságú alulhasznosított, szennyezett ipari területek (pl. Ózd, Salgótarján, Kazincbarcika, Miskolc barnamezős területei), illetve tájsebek, meddőhányók találhatók régiószerte.

A munkanélküliségi ráta a régió egészében magasabb az országos átlagnál. Ezzel párhuzamosan a régióban élőknek az országos átlaghoz mérten jóval kedvezőtlenebb az átlagos jövedelmi helyzete. A rosszabb jövedelmi helyzetű munkavállalók, illetve a területen nagy arányban élő munkanélküliek gyenge fogyasztási keresletet képviselnek, ami negatívan érinti az amúgy ipari leépülés által közvetlenül nem sújtott ágazatot, a szolgáltatást is.

Rossz az egészségi állapot, az inaktív és rokkant nyugdíjasok aránya nagy, ezzel párhuzamosan a halálozási ráta magasabb az országos, európai átlagnál. A régió vándorlási egyenlege tartósan negatív.

Országos összehasonlításban is fejlett középfokú oktatási hálózat van a régióban. A felsőoktatás multidiszciplináris, ezen belül kiemelten jelentős műszaki oktatással (pl. mechatronika), erős kutatási háttérrel (pl. nanotechnológia, logisztika) rendelkező egyetem, kutatóintézet Miskolcon. (Gyöngyösön a mezőgazdasághoz, élelmiszeriparhoz, Egerben az élelmiszerbiztonsághoz kapcsolódó kutatási, oktatási bázis van jelen)

Az Észak-magyarországi régió máig kiaknázatlan adottsága a turizmus. A régió meghatározó vonzerői: Eger és Miskolc váro-

sok, valamint térségeik, várak kastélyok, hegy- és dombvidéki területek, Tisza-tó, a régió gyógy- és termálfürdői, gyógybarlangjai, a természeti értékek és a kulturális örökség harmóniáját megjelenítő három világörökségi helyszín: a kulturális hagyományokat és a népi építészeti értékeket őrző Hollókő, a cseppkőbarlangjáról híres Aggtelek-Jósvafő karszt barlang – História völgy és a világhírű borászattal rendelkező Tokaj-hegyalja.

A régióban jelenlévő gyönyörű természeti környezet, a kulturális és sport programokat kínáló városok jelenléte ellenére a térség turizmusa messze elmarad a lehetőségektől. Ennek okai között említhetjük a jó minőségű szolgáltatást nyújtó szálláshelyek viszonylag alacsony számát, az induló kezdeményezések (pl. borút, Vár egyesület, Palóc út, Vas út, Barokk út) ellenére a turisztikai programok összekapcsolásának hiányát, a turisztikai vonzerők potenciáljukhoz mért alacsony kihasználtságát és az ország turizmusának túlzott Budapest-központúságát.

Elsősorban az elmaradott, aprófalvas, kistérségekben korlátozza a rossz minőségű, alacsonyabb rendű közúthálózat a kistérségi központok elérhetőségét. Ez a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést és a lakosság mobilitását is gátolja.

Szegregált, többnyire hátrányos helyzetűek által lakott, környezeti problémákkal terhelt településrészek, ezen belül romatelepek, illetve leromlott állapotú panellakótelepek találhatók a nagyvárosokban, az elmaradott kistérségek gazdasági potenciállal rendelkező városaiban pedig a településközpontok, közterületek és közösségi terek, létesítmények gyakran leromlott állapotban vannak.

Az erdőállomány az országos átlagot meghaladja, a régió vízfolyásokban és tavakban gazdag, biológiai sokszínűség jellemzi. A nagy mennyiségű kezeletlen szennyvíz azonban komoly veszélyt jelent a vízbázisokra, továbbá légszennyezési forrás a régióba a villamosenergia ipar és a közlekedés.

AZ OPERATÍV PROGRAM CÉLJAI

Figyelembe véve a régió gazdasági-társadalmi helyzetét és a 2007-13-as tervezési időszak stratégiai kereteit, a program *átfogó célja*:

A régió gazdasági versenyképességének javítása, miközben mérséklődnek a régióon belüli területi, társadalmi-gazdasági különbségek.

Az átfogó cél elérése érdekében építeni kell a régió ipari, gazdasági hagyományaira, tudásbázisára és figyelembe kell venni a természeti, kulturális adottságait, valamint a sajátos, aprófalvas településszerkezetét. A fejlesztési célok eléréséhez a gazdasági szereplők együttműködésének ösztönzése mellett fontos az üzleti infrastruktúra fejlesztése, a természeti értékek, kulturális örökség fenntartható hasznosítása, a kistérségi központok fejlesztése, valamint a közel azonos életesélyek megteremtése érdekében a közszolgáltatások terén található területi különbségek mérséklése.

A fentiek alapján a 2007-2013-as időszakra a program az alábbi *specifikus célokat* fogalmazza meg:

- A gazdaság helyi erőforrásokat, együttműködéseket kihasználó versenyképességének javítása;
- A turizmus jövedelemtermelő képességének javítása;
- A társadalmi kohézió erősítése és vonzó gazdasági-, lakó-környezet kialakítása.

A program prioritásait úgy kell meghatározni, hogy azok megfelelően szolgálják a program céljainak megvalósulását, miközben hatékony, átlátható végrehajtási rendszert biztosítanak. A prioritások összhangban vannak a fejlesztési célokkal, azok közvetlenül megfeleltethetők egymásnak. A következő prioritások szolgálják a program megvalósítását:

- **Versenyképes helyi gazdaság megteremtése**, hogy a program a régió jelentős gazdasági potenciállal rendelkező területein és az elmaradott térségekben egyaránt segítse új vállalkozások létrehozását, az új technológiák elterjesztését, az együttműködési lehetőségek kiaknázását, amely által javul a vállalkozások működési hatékonysága, jövedelemtermelő képessége, és új munkahelyek keletkeznek a régióban.
- **A turisztikai potenciál erősítése** azzal a céllal, hogy a természeti és kulturális értékeken alapuló termékek és szolgáltatások, illetve a turisztikai termékek szervezettségének minőségi javításával, a hálózati együttműködés kialakításával a program hozzájáruljon a vállalkozások versenyképességének javításához, új munkahelyek teremtéséhez, valamint az erőforrások fenntartható hasznosításához.
- **Településfejlesztés** azért, hogy a nagyvárosok innovációs potenciáljuk javítása érdekében vonzzák, illetve megtartsák a magas képzettségű lakosaikat, az elmaradott kistérségek központi városainak fejlesztése révén javuljon tökevonzó képességük és a vál-

lalkozások működési környezete, továbbá a társadalmi szempontból szegregálódó és környezeti szempontból kockázatot jelentő városi területek megújításával csökkenjenek a társadalmi és környezeti feszültségek, erősödjön a társadalmi kohézió és javuljon az élet minősége. A falusi településfejlesztési akciókat össze kell hangolni az ÚMVP vidékfejlesztési beruházásaival.

- **Humán közösségi infrastruktúra fejlesztése**, ezen belül is a kistérségi keretek között megszervezendő humán közszolgáltatások: a közoktatás, az egészségügy és a szociális ellátás megújítása jelentősen hozzájárul a lakosság foglalkoztathatóságnak javításához, valamint az életkörülményekben rejlő területi különbségek mérsékléséhez, így a társadalmi kohézió erősítéséhez.
- **Térségi közlekedés fejlesztése** a jelentős gazdasági potenciállal rendelkező területek és turisztikai attrakciós célpontok, a kistérségek központi településeinek és a gyorsforgalmi utak elérhetőségének javítása érdekében, ami hozzájárulhat munkahelyek és a közszolgáltatások jobb elérhetőségéhez.
- **Technikai segítségnyújtás** a program végrehajtásának támogatására, illetve a program céljainak teljesítése érdekében.

A ROP pozitívuma, hogy stratégiaszemléletben gondolkozik

– beszélgetés Francsics Lászlóval, az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség ügyvezetőjével –

A Régióban viszonylag nagyok a társadalmi különbségek. Ennek orvoslására mit tudnak tenni, a ROP keretein belül?

A Regionális Operatív Programban megfogalmazott célunk, hogy csökkentsük a „társadalmi izolációs fehér foltokat”. Eszközrendszerrel kívánunk biztosítani a ROP keretei között ahhoz, hogy az elmaradott térségeket fejleszteni kívánó szereplők ki tudják alakítani a saját szakértői hálózatukat, kapjanak megfelelő szakmai segítséget, hogy sikeresen szerepeljenek az ágazati operatív programok pályázatain.

A roma kérdés és a szegénység is problémát jelenthet. Ezekre milyen megoldásokat nyújt a ROP?

Valamennyi intézkedésünkben kiemelt horizontális szempont a romák és a halmozottan hátrányos helyzetűek esélyeinek a javítása. Az akciótervek elkészítésénél ezt a kérdést a tényleges társadalmi súlya szerint kívánjuk kezelni, a munka során a téma kiemelése és kezelése valós fókuszot jelent. Különösen igaz ez a szociális ellátórendszer és a jövőt meghatározó közoktatás – fejlesztés területén.

Az régió termálvizekben, borvidékekben gazdag. Ezen erősségeket hogyan kívánják kiaknázni?

Az Észak-Magyarországi Régió Turisztikai Hálózati Rendszerprogramja komplett megoldásokat kínál a turisztikai fejlesztésektől, a fogadóképesség fejlesztésén keresztül, a turisztikai szolgáltatások és rendezvények fejlesztéséig. Programunkban 6 kiemelt desztinációs központ kialakítását foglalmaztuk meg. A rendszer lehetőséget ad az ott élők számára, hogy a területen lévő természeti értékek feltárásával, kiemelésével – és mint erőforrás – hasznosításával a térség társadalmi, gazdasági fejlődésének szerkezetébe húzóerőt betöltő szereppel építsék be azokat.

A külföldi tőke beáramlását mivel kívánják elősegíteni?

A Régió stratégiájában megfogalmaztuk azokat az iparági súlypontokat és fejlesztési tengelyeket, – mechatronikai –, vegyipari –, és környezetipari tengely – amely területeken a vállalkozói infrastruktúrát, a kutatásfejlesztést, a tudás gyakorlati alkalmazhatóságát kiemelten kívánjuk támogatni. Emellett fontosnak tartjuk, hogy a gazdasághoz kapcsolt humán infrastruktúrát a megnövekedett igényekhez igazodva fejlesszük.

A Régióban viszonylag sok elhagyatott ipartelep található. Hogyan kívánják ezeket hasznosítani?

Kiemelten kezeljük a barnamezős területek rehabilitációját, amelyet a gazdasági versenyképesség térbeli kiszélesítésének eszközeként kívánunk alkalmazni, ezzel is előrevetítve a régió gazdasági szerkezetátalakításának befejezését.

Gondolkodnak-e határmenti együttműködésekben?

A logisztikai hálózati rendszerünk külön elemezte a szlovákiai gazdasági szerep fejlesztési folyamatait. Továbbá minden prioritásunk tartalmazza az interregionális területi együttműködések lehetőségét.

Összességében elégedett-e a3 ROP – pal? Mit tart benne kimagaslóan jónak?

Alapvető emberi tulajdonság az elégedetlenség, amely biztosítja a folyamatos fejlődést. A ROP kiemelt pozitívumaként említendő, hogy stratégiaszemléletben gondolkodik, és rendszerelven adja meg a beavatkozás eszközeit. A ROP nem egy „önálló” Operatív Program. A Regionális Stratégia megvalósításában feladata és célja a többi Operatív Program elősegítése.

